

STUDENTŲ ŽODIS

KAUNAS

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO STUDENTŲ

ATEITININKŲ SAJUNGOS NEPERIODINIS LEIDINYS

1931 m.
Lapkričio mėn.
18 d.

Studentai ateitininkai sudaro žymią mūsų Almae Matris jaunuomenės dalį ir aktingai dalyvauja bendrame akademiškajame gyvenime. Yra momentų, kada aktualūs reikalai prašyte prašo žodžio. Todėl ir tariamas „Studentų Žodis“.

Akademiškojo jaunimo uždavinys

„Jūs žinote tą skurdą, kuriame esame atsidūrę. Jeruzalė virto tyrai, ir josios vartai yra sudeginti. Ateikite ir atstatykite sienas, kad nebūtume ilgiau kitiems pajauka ir paniekinimas“.

Nehemias.

1. Gyventi ar mirti?

Kiekvienas istorinis laikotarpis reikalauja iš tautos — pirmo eilėje iš jaunimo — kraujo arba darbo aukų, žiūrinto, ar reikia tautai grįsti pamatus, ar ant tų pamatų statyti gyvenimą. Beveik kiekvienos taip religinės, taip visuomeninės organizacijos pagrindai yra apšlakstyti krauju ir pašvęsti gynėjų mirtimi. Bet tolimesnis rūmas yra visados statomas ir pašvenčiamas darbo aukomis. Todėl ir mūsų Tėvynė, jeigu prieš kečiolika metų reikalavo iš jaunimo mirties už ją, tai dabar ji reikalauja iš mūsų gyventi. Garbingi ir amžinai neužmirštami mūsų broliai savo mirtimi pagrindo mums gyvavimą. Ant šio pamato mes dabar turime statyti gyvenimą. Mes turime gyventi!

Gyventi! Ką gi reiškia gyventi? Akmuo negyvena (jis yra), medis negyvena (jis vegetuoja), gyvulus negyvena (jis gyvuoja); gyvena tik žmogus. Bet žmogų padaro žmogum ne tai, ką jis turi bendro su mineralais, ne tai, kas jį riša su augalais ar gyvuliais, tik tai, kas jį iškelia aukščiau už šitas pasaulio sritis ir duoda galybės jas apvaldyti. O tai yra dvasia. Todėl ir gyventi reiškia viešpatauti dvasia.

Savo gyvenimu žmogus turi į sąmoningumą išviesą iškelti giliausias gamtos paslaptis, įprasminti nebylaus kosmoso buvimą, etiniu bei estetiniu savo veikimu artinti save ir pasaulį prie pirmavaizdžio. Bet visa tai galima padaryti tik tada, kai gyvenimo sritys yra sustatytos deramoje eilėje pagal vertybių reikšmingumą, kai įvairiausi elementai, atstovaujantys visas kosmoso sritis, gyvena tinkamoje sutartinėje, tarnaudami ne tik kiekvienas sau, bet ir visai bendruomenei. O kur medžiaga, kaip dvasios priešingybė, lanksto visai dvasiai, kad patenkintų smalsių aistrų reikalavimus, kur sielos suorganizuoti taip gyvosios, taip negyvosios gamtos elementai veda maištingą vienas antro naikinimo kovą ir kur dvasia dar nėra tiek išsilaisvinusi iš šitų laukinių gaivalų priklausomybės, kad juos apvaldytų valios galybe, — ten negali būti jokio kosmoso įprasmavimo, kadangi ir pačio žmogaus gyvenimas nėra vertas tikrojo gyvenimo vardo: tai tik chaotiškos grumtynės ir apgalėtos dvasios dejavimas.

Dvasios išsilaisvinimui visų pirma reikia iškelti viršum erdvės ir laiko. Tiesa, dvasia savo esme nėra pavergta fizinės erdvės ir fizinio laiko varžtams. Bet labai dažnai ji vergauja etinio laiko ir etinės erdvės prietarams. Mados slogutis kartais labiau sunaikina dvasios galybę, negu gyvenimo nepasisekimai. Jaunimui niekadoms netrūko energijos, pasiaukojimo ir veiklumo. Bet dažnai jam pritrūksta drąsos narsiai pasipriešinti erdvės ir laiko prietarams. Ir todėl visos kitos puikios jo ypatybės nueina tarnauti įvairiems stabams, su-

kurtiems amžiaus mados. Vietoj žengęs į priekį, tada jaunimas vergauja supelėjusiam konservatizmui.

2. Trys posakiai

Prometejišku išdidumu pakilo naujieji amžiai prieš kiekvieną religiją ir savo pačių pastangomis ryžosi atnešti žmonijai pavogtos ugnies, kuri sukursianti žemėje pilnutinės laimės būklę. Dievas neduoda žmogui laimės, todėl šis turi pats tą laimę išplėsti ir susikurti. Tuomet praskambėjo pirmas posakis: „Tik sunaikinus dievybę, žmonija galės žengti priekį“ (K. Rokitauskis).

Dievybė daugelio širdyse buvo sunaikinta. Religija atskirta nuo viešojo gyvenimo, Bažnyčia paniekinta ir suvaržyta. Kliūčių nebeliko, žmonija galėjo laisvai žengti į priekį. Tada buvo ištartas antras posakis: „Pasaulis grą karalystę atsitikimo ir klaidos, kurie negalėtingai joje šeimininkauja, ir šalia jų dar kvailumas ir piktumas mostaguoja botagu“ (A. Schopenhauer).

Tai charakteringa, bet ir giliai teisinga. Gyvenimas ir pasaulis be Dievo irgi yra tiesa, bet tokia tiesa, kuri atveria begalinį tragizmą, kuri geležiniu nuoseklumu išplėtoja visas išvadas ligi galo. Jas plėtojo toliau ir naujieji amžiai. Šalia viršinių civilizacijos laimėjimų ejo vidinis pakrikimas, išsekimas ir nuovargis. Tuomet tikras moderniškiosios kultūros augintinis, vienintelis drįsęs naujais keliais eiti ligi pat galo, žmoniškos nuotaiką apibūdino labai gražiu ir poetišku (trečiu) posakiu: „Varnos rėkia ir uždamos lekia į miestą, — netrukus snigs, o vargas tam, kas neturi tėvynės“ (Fr. Nietzsche).

Suprantama, tėvynės negali būti ten, kur „kvailumas ir piktumas mostaguoja botagu“. O taip yra visame pasaulyje, kuriame neliko Dievo.

3. Kiti trys posakiai

Prieš mane guli knyga, kurioje surašyti žodžiai, skambėjusieji prie du tūkstančius metų. Nevieno supratimu jie jau yra virtę lavonais ir jokios prasmės nebūti šio laiko reikalams. Bet kai turi prieš akis minėtus tris posakius, iš tos amžinosios knygos prašyte prašosi greta sustatomi kiti trys posakiai.

Pirmas: „Aš esu pradžia ir galas“ (Kristus).

Palyginkite su Rokitauskiu!

Antras: „Aš apgalėjau pasaulį“ (Kristus).

Palyginkite su Schopenhaueriu!

Trečias: „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“ (Kristus).

Palyginkite su Nietzsche!

Quis potest capere, capiat!

4. Vertybių perkainojimas

Ar ne laikas jau pradėti perkainoti moderniškiosios kultūros sukurtas vertybes? Ar ne laikas pagalvoti, kame yra priežastis visokeriopų šio amžiaus krizių? Jeigu kai kas tvirtina, kad dabar-

P. Rektorius apie universiteto aktualijas

— Ar baisus inteligentų perteklius? — 5.000 studentų. — Koks bus un-to 10 m. sukakties paminėjimas? — Ko trūksta studentams ir jų organizacijoms? — „Auklėkitės ir auklėkite kitus“.

V. D. Universiteto Rektorius, prof. V. Čepinskis, priėmė mūsų bendradarbių ir maloniai sutiko su juo pasidalinti savo mintimis apie bendrus svarbiuosius universiteto gyvavimo įvykius, tačiau su sąlyga, kad tos jo mintys ir patarimai nebūtų naudojami vienos kurios grupės reikalams kelti, o kitoms niekinti. Visos grupės ir organizacijos jam, kaip un-to atstovui ir Rektoriui, esančios lygiai brangios ir vertingos. Jis nenorįs iš jų nė vienos ypatingai proteguoti, o kitos ar kitų smerkti, nors ir turįs savo asmeniškų simpatijų. Čia p. Rektoriaus svarbesniausias mintis bent apytikriai ir patiekiami.

Kaip atrodo p. Rektoriui mūsų un-to augimas?

— Apskritai tariant, mūsų universitetas, nepaisant visų trūkumų ir silpnųjų, kurių jis turi, plečiasi normaliai ir auga itin greitai tempu. Tas tempas kaip tik atitinka šių dienų gyvenimo reikalavimus. Prieš 40 metų (1890—1892 m.) man pačiam teko mokyti Petrogrado un-te. Tada Petrogr. turėjo per 1 mil. gyventojų ir aprūpindavo studentais ne tik savo miestą, bet ir mūsų kraštą ir turėjo iš viso tik apie 2.000 studentų. O mes dabar savo un-te studentų turime beveik 5.000. Tiesa, ten po 10 metų buvo stud. jau 8.000, tačiau ir mes po kelerių metų jų turėsime žymiai daugiau. Taigi čia nuo kitų neatsilikame. Tačiau iš antros pusės nereikia perdaug bijoti to įsivaizduojamo inteligentų pertekliaus: mūsų kraštui tikrų, sąžiningų, darbščių inteligentų dar ilgai reikės.

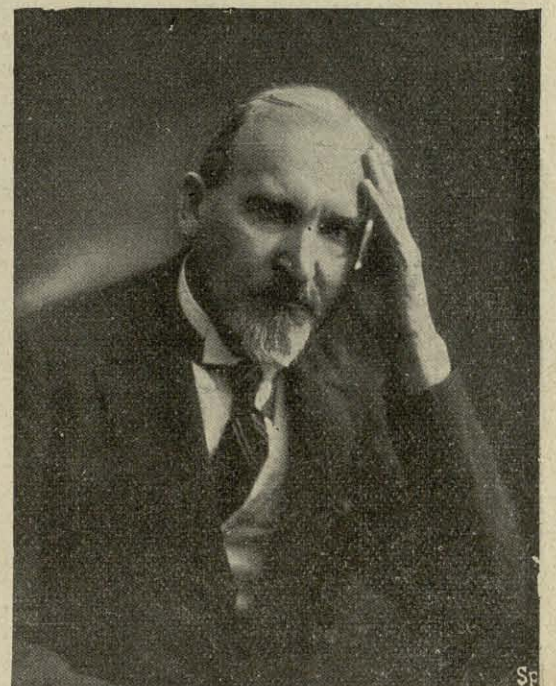
— Teko girdėti, kad un-to vadovybė rūpinasi tinkamai paminėti un-to 10 metų gyvavimo sukaktį. Kas šioj srity daroma?

— Taip, tas sukaktuves minėsime, bet apie tai daugiau žino p. Prorektorius — jis, mat, tuo reikalu atsidėjęs rūpinasi. Girdėjau, kad to paminėjimo jau sustatyta ir programa. Paminėjimas bus valst. teatre, tačiau trumpas ir drūtas. Visos iškilmės užtruks kokią 1—2 val.

tinė ekonominė krizė yra idėjinės krizės pasekmė, tai kas yra viso to priežastis? Kas pastūmėjo pasaulį prie tokių pražūtingų katastrofų, kurių mūsų žemė nėra mačiusi nuo to laiko, kai joje kalnai iškilo ir jūros sugulė į lygumas? Ar visa tai yra tik aklo atsitikimo išdava, ar tikslingo prisiruošimo? Ir kur visa tai nuves? Kokia bus viso to pabaiga? Kas gali nurodyti iš tokios susipynusios būklės išeičių? Kur yra pagalba ir apsauga nuo tolimesnių tokio didumo nelaimių?

Štai klausimai, kurie laukia atsakymo. Ir visas mūsų amžius laukia drąsios, pervertinančios kritikos, kuri atskirtų pelus nuo grūdų, kuri nuvalytų prietarų rūdimis aptemdintas brangenybes. Kas sukurs tokią kritiką, jei ne akademiškasis jaunimas! Senesnįjį kartą, kuri 50 — 60 metų galvojo vienaip, jau nepersikeis ir neims galvoti kitaip. To iš jos nė reikalauti negalima. Bet galima ir reikia reikalauti, kad mes negalvotume taip, kaip jie, — kad nekartotume tų pačių klaidų ir nesilankstytume jų sukurtiems stabukams. Iš akademiškojo jaunimo Tėvynė laukia drąsių, energingų, dvasia viešpataujančių naujo gyvenimo kūrėjų.

Į jas taip pat išleis ir platesnę visuomenę. Jame bus taip pat muzikos, dainų. P. Slavinskas tam reikalui specialiai organizuoja orkestrą iš mūsų studentų, kurie kartu lanko muzikos mokyklą. Taip, mano manymu, andante iš 5 simfonijos,

V. D. Un-to Rektorius prof. V. Čepinskis.

kuri vaizduoja žmogaus kovą su likimu, čia labai tiks. Ta proga studentai gaus „atostogų“ — greičiausiai visais 3 dienais: vasario 14, 15 ir 16.

— Ką pasakytumėt apie mūsų studentų mokslingumą, darbo pajėgumą ir bendrą jų kultūrinį niveau?

— Turiu konstatuoti, kad mūsų jaunimas vis dėlto nėra pakankamai paruoštas nei mokslo, nei auklėjimo atžvilgiais. Apskritai, kultūringumo ir mokslo mums niekad nebus perdaug. Taip manyti verčia kai kurie studentų netikę žygiai. Sakysim, susilaukėm naujų Fizikos—Chemijos Instituto rūmų, bet ar ten vykdomos jau visos un-to vadovybės nustatytos tvarkai išlaikyti taisyklės? Nors ir sakai, kad nerūkytų koridoriuose, nemėtytų kur nereikia popiergalių, negadintų un-to daiktų, tačiau, žiūrėk, kai tik nemato, koks kolega ir traukia papirosą. Be to, ar palaikoma kokia

5. Minties reikalas

Todėl akademiškajam mūsų jaunimui yra vienas vienintelis didžiulis ir pagrindinis uždavinys: susimąstyti didžiųjų buitės klausimų akivaizdoj. Gražiu A. D. Sertillanges pasakymu dabar, labiau negu kada nors, žmonės laukia minties ir mintis laukia žmonių. Tik iš minties sukūrinimo galima laukti ir produktingo veiklumo, dėl kurio stokos mums daroma daug priekaištų, ir pažiūrų gilumo bei tvirtumo, dėl kurių nešimo ypač skaudžiai esame kaltinami, ir teorijos sujungimo su konkrečiu gyvenimu, dėl kurių perskyrimo kenčiame taip mes, taip ir visa mūsų tauta.

Iš tikro, verta truputį giliau pagalvoti, ar kartais tos trys poros posakių neatsako į visą eilę aukščiau pastatytų klausimų. Akademiškasis jaunimas žengia į gyvenimą, todėl verta ties pačia jo anga truputį stabtelėti ir susimąstyti, kuriuo keliu privalu eiti. Juk nuo to pareis, ar mes savo pažangą užbaigsime gražiu, bet begalinio liūdesio pilnu Nietzsche's posakiu, ar amžinąjį gyvenimą turinčiais Kristaus žodžiais. Reikia ieškoti tiesos, nes tik

„Tiesa jus išgelbės!“

Stud. A. Maceina.

reikia švara ir tvarka kad ir klozetuose?— Ne. Žinia, yra labai gerų ir išauklėtų žmonių, bet yra nemaža taip pat ir tokių, kurie rimtam studijų darbui nėra pakankamai prisirengę, kuriems stinga gero auklėjimo. Ir aš pats iš mažens buvau auklėjamas labai krikščioniškoj religingoj šeimoj ir ten gavau gerą išauklėjimą. O kad su jaunimu galima gauti, kaip sako, „roda“, — reikia tik geros valios ir darbo, — aš pats žinau iš savo praktikos Liepojoj, kur turėjau ilgą laiką dirbti taip pat su jaunais žmonėmis. Ir padariau savo: kai kartą pas mus atvyko žymus švedų pedagogas, tai gerą tvarką rado net ir klozetuose.

Apskritai, tenka pasakyti, kad lietuvių jaunimas yra elastingas, gerai pasiduoda disciplinai ir auklėjimui, jei tik būna geroje rankose. Gabių procentas nė kiek nemažesnis už anglų, prancūzų ar vokiečių. Tai visai objektyvi pastaba. Tikrai. Juk ir mes turime jau jaunų mokslininkų iš buvusių savo studentų tarpo, kurie dabar dirba un-te. Pav., ir aš pats gavau nuostabiai darbštų ir gabų papėdininką. Tai fiz. chemijos katedros vyr. asistentas Juozas Matulis. Kai jis buvo nusiūstas specializuotis pas garsųjį prof. Weigertą į Leipgigą, tai tas, jį iškvotęs, nepaprastai nustebo, užvilko jam savo chalata ir davė aiškinti kitiems savo specialybės dalykus. Tokių žmonių, kurie bus verti užimti mūs, seniu, vietas, turėsim pakankamai, reikia tik į juos kreipti akis.

Tačiau, iš antros pusės, negalima nulyti fakto, kad mes savo kalba neturim pakankamai nei mokslo, nei grožinės literatūros. Mūs daugelis studentų nemoka svetimų kalbų, nors žinoti bent vieną tokią kalbą su platesne literatūra yra būtinas reikalas, tiesiog pareiga.

Antra vertus, negalima griežtai apsiriboti tik savo specialybės literatūra. Reikia domėtis taip pat grožinėmis, religinėmis, auklėjimo ir kitokiomis knygomis, nes jos taip pat duoda daug naudos, lavina žmogų, plečia jo pažiūras.

Bendra mano nuomonė apie lietuvių jaunimą yra gera. Dėl pasitaikančių blogumų kaltos gal kiek gimnazijų programos, kiek dėstymo metodai ir pats auklėjimas. Juk ir čia, universitete, ne visi profesoriai nori padėti studentams auklėti — net paprašyti nenori išpėti blogai besielgiančių studentų, pav., dėl rūkymo, aiškindamiesi, kad, tai, girdi, „nejeina į mano pareigas“. Šitam auklėjimo darbe galėtų nemaža padėti įvairios studentų organizacijos, kurių tarpe yra taip pat labai rimtų or-jų. Viena iš tokių yra ir ateitininkų or-ja. Taigi „auklėkitės ir auklėkite“.

Ką galėtumėt pasakyti apie stud. organizacijų tarpusavio santykius?

— Man atrodo, kad tarp savęs organizacijos yra per daug nedraugiškai nusistačiusios. Reiktų didesnio solidarumo.

mo. Ypač nemėgstu to kovos elemento, kurį skelbia kad ir ateitininkai su socialistais. Tačiau dabar tie santykiai kiek geresni, negu kad buvo 1923—1924 m., kai man teko pirmą sykį būti rektorium.

Kokia Jūsų pažiūra apie Studentų Atstovybės veikimą?

— Turiu pastebėti, kad aš turiu galvoj ne dabartinę Stud. Atstovybę, bet atstovybę kaip tokią. Taigi, kas bus pasakyta apie atstovybę, taip pat tiks ir buvusioms atstovybėms. Mano supratimu, atstovybė rūpinasi per daug formaliais, neesminiais klausimais ir per daug susidomėjusi sporto reikalais. Miestelėnams toks sporto pamėgimas gali būti ir naudingas ir reikalingas, tačiau kažin ar bevertėtų jau taip viską susportinti? Man rodo, kad geras sportas — bene geriausias — bus, sakysim, nueiti iš miesto į naująjį Fiz.—Chem. Institutą. Jei aš, senis, pajėgiu nueiti, tai kodėl negali jaunieji? Tiesa, ten, kopiant į kalną, gal kiek estetišką išpūdį gadina Vytauto D. laiptai (pagal juos iš abiejų pusių nustatyta visa eilė klozetų), bet toki menkniekiai, man rodo, neturėtų atgrasinti pasiryžėlių nuo šitokio natūralaus sportavimo kasdien.

Arba, sakysim, vasarą: kodėl nenuvažiuoti į kaimą pas tėvus, gimines ir pažįstamus? Čia sportui prielauko darbų dirva plačiausia. Čia norėdamas gali žmogus ne tik prisisportuoti, bet ir pasitaisyti savo sveikatą. Ir aš pats su koku džiaugsmu važiuodavau iš Rusų į tėvų žemę. Tikras smagumas pagaudavo dar iš tolo pamačius Lietuvos kraštą, bažnyčių bokštus, o ką besakyti apie lauko darbus gimtineje.

Antra vertus, Studentų Atstovybė taip pat kiek per daug rūpinasi pačiais moderniškausiais klausimais. Čia reiktų daugiau praktiškumo. Pavyzdžiui, kilo gražus sumanymas statyti studentų namus. Tačiau žinia, kad iš lietuviškų aukų jų nepastatysi. Čia darbo pradžia buvo pasitaikiusi graži proga: kan. Tumas pasiūlė žemės sklypą dovanai, bet jį sukritikavo girdi, „per toli, nepraktiška“. Ten, nušaliau, man rodo, kaip tik būtų buvusi tinkamesnė tokiems namams vieta. Jei ten neėmė, tad kur gaus dabar, centre? Ir čia mokės už kvadrat. metrą po 150—200 litų? Kol tokį sklypą nupirksim, tai už tuos pinigų būtų galima ir dvejus namus pastatyti... Tačiau reikia tikėtis, kad toks nepraktiškas reikalų vertinimas su laiku vis mažės.

Ar pastebimas studentų mokslinis pažangumas?

— Tiesiog į šį klausimą sunku atsakyti. Kiek aš iš savo klausytojų sprendžiu, tai pernai ir užpernai aš jais buvau daugiau patenkintas, negu šiemet.

Atstovybė ir akademinis gyvenimas

I. Atstovybės uždaviniai

1. Tiesioginiai Stud. Atstovybės uždaviniai — studentų reikalų tvarkymas ir gynimas. 2. Netiesioginiai uždaviniai — studentų visuomeniškumo ir solidarumo ugdymas.

1. Tiesioginiai Studentų Atstovybės uždaviniai yra nurodyti jos įstatuose. „Studentų Atstovybė rūpinasi ekonominiiais studentų reikalais ir yra vyriausias studentų valdymo ir atstovaujamas organas“ — sakoma ten (plg. U-to Stud. Atstovybės Įstatas, Kaunas, 1930 m.). Trumpiau kalbant, Atstovybės tiesioginiai uždaviniai — studentų reikalų tvarkymas ir gynimas.

Ar galima per organizacijas tvarkyti bendrus studentų reikalus? Aišku, kad ne, nes studentų organizacijos yra įvairios ir turi visiškai kitokius tikslus. Tik viena Atstovybė yra tikras bendras studentų organas. Ją gyvenimas pašaukė rūpintis bendraisiais studentų reikalais ir normuoti akademinį gyvenimą. Visokios tendencijos, atskirų visuomenės grupių įtakos ir norai neturi pasireikšti Atstovybėje, nes ji tokiu būdu išeitų iš savo uždavinio rato.

Atstovybės permaža rūpinasi dviem dalykais: a) ekonominio studentų gyvenimo tvarkymu ir b) platesniu bendradarbiavimu su užsienių studentija. Mūsų Atstovybė dar iki šiol bent pakenčiamai nesutvarkė ekonominio studentų gyvenimo.

Studentų kreditinės bei savišalpos kasos neįsteigtos, ekonominių studentų įstaigų centras nesudarytas, studentų kooperatyvas neišplėstas, palengvintomis sąlygomis mokslo priemonių reikalas nesutvarkytas ir t. t. Pagaliau Atstovybė, laikydamasi įstatų ir neišeidama iš savo uždavinio, nevisuomet išlaiko savo, kaip bendro studentų organo, neutralumą. Nekartą ji pasidavė visokiems pašalinėms įtakoms, einančioms iš visuomenės atskirų grupių ar šiaip iš pašalinių asmenų.

2. Atstovybė turi ir netiesioginių uždavinių. Tai studentų visuomeniškumo ir solidarumo ugdymas. Kaip parlamentarinė santvarka ugdo piliečių visuomeniškumą, taip Atstovybė, tas miniatūrinis parlamentas, ugdo studentų solidarumą ir visuomeniškumą. Žinoma, tik tuomet, kai Atstovybė išlaiko savo neutralumą. Atstovybė pratina studentus prie drausmės, paklusnumo, kolegiskumo. Ji šaukia studentus padėti visuomenei, ji kviečia juos reaguoti į gyviausius tautos interesus, ji jungia studentus su visuomene ir visuomenę su studentais. Atstovybė, svarbus šiais laikais studentų organas, yra studentų visuomeninio auklėjimo organizatorius. Atstovybėje dirba įvairių pažiūrų studentai. Čia jie turi kalbėtis ir ginti bendrus studentų reikalus. Čia proga apkarpyti savo perdidelius asmeniškumus ar grupinius apetitus ir daryti kompromisus visų studentų rei-

Katalikų universitetas kuriamas

Katalikų universiteto idėja susilaukė entuziastingo pritarimo tiek katalikų inteligentijos, tiek plačiosios visuomenės sluoksniuose. Šis klausimas persimetė net už Lietuvos ribų į Ameriką ir ten juo aktingai susirūpinta. Į šį klausimą žiūrima kaip naujos eros pradžia Lietuvos katalikų gyvenime. Katalikų spaudoj tuo reikalu tilpo daug straipsnių, kuriuose katalikų universiteto kūrimas ir jo reikšmė nagrinėjama įvairiais atžvilgiais. Jo reikšmė matoma ne tik pačiai Lietuvai, bet universaliam katalikų judėjimui. Tai būtų svarbus katalikybės postas jos idėjų nešimui į plačiuosius Rytus. Tai būtų tvirta piliis katalikybės didingos kovos su besiveržiančiu iš Rusijos į Vakarų bolševizmu. Katalikų universiteto klausimas tuo būdu įgauna tarptautinės reikšmės; šiuo klausimu plačiai domisi net Vakarų Europos katalikai.

Be propogandos eina smarkiais žingsniais ir realūs darbai. Organizuojama finansiniai planai, ruošiami statutai, programos ir varomas kitas paruošiamas darbas. Aukos šiam reikalui jau nuo pat

idėjos iškėlimo gausiai plaukia iš įvairių visuomenės sluoksnių. Universiteto atidarymas jau darosi netolimos ateities įvykiu.

Universitetas domina visus ir savo nauja, moderniška konstitucija. Prie universiteto žadama įsteigti aukštoji socialinė moterų mokykla, Žurnalistikos institutas, institutas Rytų Europai ir kiti svarbūs institutai, skyriai, bei katedros. Kiek tenka patirti, katalikų universitetas mano daug dėmesio kreipti į lituanistiką, kad iškelus aikštėn lietuvių tautos kultūrinės vertybes. Be to žadama daug dėmesio kreipti į jaunuomenės auklėjimą ir fizinių lavinimą, o taip pat įvairių kursų pavidalu palaikyti artimą kontaktą su plačiąja visuomene.

Katalikiškoji jaunuomenė, ypač akademinė aktingai seka katalikų universiteto kūrimo žygius. Šio universiteto įkūrimas, jos nuomone, būtų didingas žygis ir aktingai prisidėtų prie Lietuvos tautinio ir religinio renesanso. Jaunuomenė universiteto kūrimą pasiryžusi visokeriopa remti.

Tačiau gali būti, kad savo nuomonę apie Kalėdas turėsiu pakeisti. Vis dėlto šiemet studentai nėra taip jau darbui nusiteikę, kaip seniau, nors jų tarpe pasitaiko taip pat labai gabių ir sąžiningų žmonių. Reiktų, mat, daugiau skaityti. Skaityti ir skaityti, domėtis pasaulizvalga, plėsti dvasinį akiratį. Aš pats stovėčiau už tai, kad *studentams paskaitų skaičius būtų sumažintas* ir kad jie galėtų rūpintis daugiau lektūra namie ar bibliotekose.

Ko laukia un-to vadovybė iš naujosios Stud. Atstovybės?

— Dviejų svarbių dalykų: 1) kad ji būtų labiau praktiška ir pirmoji eilėje rūpintųsi pačiais opiausiais stud. gyvenimo reikalais ir 2) prisidėtų prie savęs auklėjimo ir auklėjimo kitų. Čia atstovybė galėtų taip pat nemaža padaryti, kaip ir įsų organizacija. Manau, jei lietuviai studentai bus juo daugiau kultūringesni, daugiau viso ko matę, prityrę, prisiskaitę ir išsilavinę, tuo pasidžiaugsime ne tik mes, profesoriai, bet ir visi kiti, kam jaunimo reikalai tikrai rūpi.

Pasikalbėjimas buvo baigtas p. Rektoriaus išpūdžiais iš Faradėjaus minėjimo iškilmių. Tenai, mat, kiekvienos šalies ar un-to atstovas turėjo pademonstruoti savo įstaigos rūmus, atvaizduoti jos kultūrinis, mokslo laimėjimus ir k. Kai pradėjo rodyti didžiuosius rūmus, visi tylėjo, bet kai prie jų pridėjo dar kitus rūmus ir institutą, tai susirinkusieji sveiktų universitetų atstovai ėmė smarkiai ploti. Ypač jiems patiko senasis Kaunas su naujaisiais instituto rūmais.

Tuose rūmuose jau įsikurdino un-tas, bet ten dabar dar per ankšta. Mat, jie buvo išsyk statyti ir skirti fizikai—chemijai, bet vėliau statyba užkliuvo. Kai paskui jie buvo vėl imti taisyti, tai norėta į juos sugrūsti visą Technikos Fakultetą. Žinia, jie buvo vieniems statyti, o kitiems teko, tad abejiems dabar ten dar per ankšta. Tačiau reikia tikėtis, kad geresne proga bus pastatytas taip pat kitas mechanikos institutas.

Naujieji medicinos fakulteto rūmai taip pat bus erdvūs.

A. Pauliuks.

kalams. Tai pačios Atstovybės narių visuomeninis auklėjimas. Bet ir visų studentų visuomeniniam auklėjimui ir solidarumui ugdyti turi ir gali Atstovybė daug kuo padėti. Jau mes minėjome, kad Atstovybė jungia studentus su visuomene. Čia yra pagrindas visuomeninio studentų auklėjimo. Tiesa, Atstovybė neturi teisės liesti studentų organizacijų veikimo esmės ir kištis į tų organizacijų vidaus reikalus. Bet tas jai netrukdo daryti žygių studentų solidarumui stabilizuoti. Lietuvių studentų santykiai su visuomene turi būti glaudūs. Mūsų visuomenė dažnai studentų tinkamai nevertina; nepažindama gerai jų mokymosi ir gyvenimo sąlygų, nekartą stato studentams tokius reikalavimus, kokius tegali statyti tik senos ir kultūringos tautos. Iš antros pusės, studentai visuomene dažnai nepasitiki, kartais nekorektiškai pasielgia su vyresniąja karta. Normaliems santykiams tarp visuomenės ir studentų ugdyti ir yra vienas iš svarbiausių netiesioginių uždavinių.

II. Atstovybė ir Universitetas

1. Studentai ir universiteto santvarka. 2. Atstovybė — moderniško universiteto neišvengiamas reikalas.

1. Universitetas yra atspindis tos visuomenės, kurioje jis randasi. Atsilikusių nuo kultūros kraštų visuomenės nesirūpina ir nesidomi universitetais. Universitetas tokio krašto visuomenei yra daugiau papuošalas. Kultūringoje visuomenėje universitetas yra gyvas daiktas, su kuriuo kraštas yra giliai susigijęs. Kiekviename gerai pastatytame

universitete viešpatauja moksliška dvasia, kuri pasireiškia karšta mokslo meile. Universiteto dėstytojai, nedegdami karšta mokslo ir tiesos meile, negali jos įkvėpti nė jaunimui. Jeigu kuriam nors universitete pavyksta surinkti tikrai mylinčius tiesą profesorius, tai toks universitetas pasidaro puikus krašto švyturys ir jis gali sėkmingai ugdyti jaunimą. Kardinalas Newmanas apie tai štai kaip sako: „Mokytų žmonių, mylinčių savo mokslą ir lenktyniuojančių vienas su kitu, susirinkimas į vieną vietą yra labai reikšmingas dalykas mokslui; jie esti priversti draugišku bendravimu suderinti jų tyrinėjamų dalykų reikalavimus bei santykius. Jie išmoka gerbti vieni kitus, pasitarti ir padėti vieni kitiems. Tuo būdu susidaro tyra minties atmosfera, kuria studentas irgi kvėpuoja, nors savo reikalais jis iš daugybės mokslų pasirenka tik keletą. Jam į gera išėina intelektualinė tradicija, kuri nepareina nuo atskirų mokytojų ir kuri vadovauja jam pasirenkant mokslo dalykus ir tinkamai aiškina pasirinktuosius. Jis numato pamatus mokslo linijai, principus, kuriais jis paremtas, jo dalių didumą, jo šviesias ir neaiškias puses, jo svarbias ir menkas vietas, kurių kitaip negalima būtų suvokti“ (Newman — „The Idea of a University“).

Moksliškosios dvasios atmosfera, kurioje studentai išgyvena kelerius metus, yra labai svarbus dalykas. Šią atmosferą sudaro profesoriai ir studentai. Bet taip pat be galo didelės reikšmės turi pačių studentų bendradarbiavimas tarp savęs. Tam tikslui reikia organizuoti visokius studijų ratelius. Tie rateliai dar ir dėl

Ateitininkų vaidmuo Almae Matris gyvenime

Besartinant Studentų Atstovybės rinkimams, rinkiminei nuotakai nuolat karštelėjant, skleidžiama įvairių nuomonių dėl to ar kitos grupės veikimo bendrame universiteto ir Studentų Atstovybės gyvenime. Ir studentų ateitininkų veikimas dažnai paliečiamas ir kartais nušviečiamas ne taip, kaip jis iš tikrųjų reikšėsi ir reiškiasi. Šia proga ir noriu trumpai nupasakoti tuos principus, kuriais jie, studentai ateitininkai, vadovaujasi tiek Stud. Atstovybės, tiek bendrame mūsų Almae Matris gyvenime. Be to, noriu trumpai pažvelgti į veikimą ir išskirti į aiškę vedamąją taktiką.

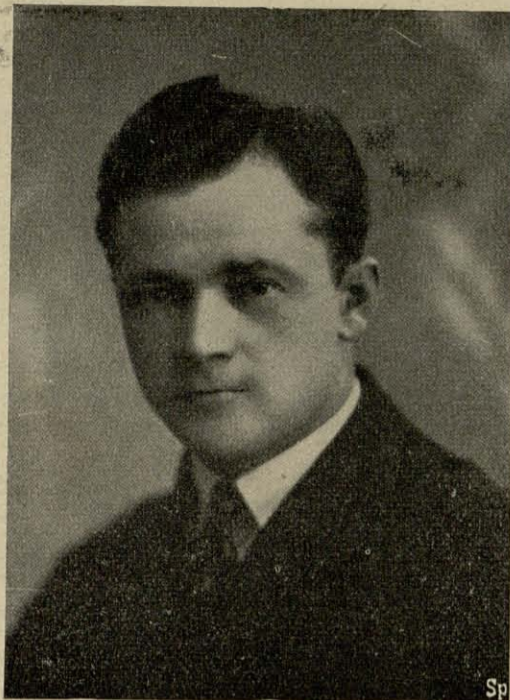
Visų pirma ateitininkai bendrame mūsų universiteto gyvenime aiškiai pasisakė už sveikai suprasto patriotizmo reikalą. Iš mūsų Almae Matris turi spinduliuoti lietuvių tautos meilė, tautos didybės troškimas. Ir štai, kai pirmaisiais mūsų universiteto metais buvo pasireiškusi dvi stiprios, bet nesveikos tendencijos, t. y., iš vienos pusės kai kurių mūsų tautinių mažumų agresingas ir įkyrus lietuvių kalbos teisių negerbimas ir iš antros pusės bolševistinio raugo per didelis įsivyravimas ir noras viešumoje nešvariomis priemonėmis pasireikšti — tai mūsų tautiškas jaunimas, pirmoj eilėj ateitininkai, griežtai pasisakė tiek prieš vienus, tiek prieš antrus. Mūsų broliai garbingai iš kovos laukų grįžę toliau mokslo siekti negalėjo pakęsti nei lietuvių kalbos teisių mindziotojų, nei bolševistinio raugo propagatorių. Buvo kovota ir rūpintis, kad mūsų Alma Mater būtų lietuviška.

Sveikai suprastas patriotizmas lydėjo ir tebedydi visus ateitininkų žingsnius per visą veikimo laikotarpį. Ateitininkai, be to, gerai suprastami ką reiškia studentijos balsas bendrame mūsų visuomeniniame gyvenime, aiškiai ir drąsiai pasisakė ir viešaisiais mūsų tautos ir valstybės klausimais. Tik prisiminkime 1926 m. lapkričio 21 dieną, rezoliucijas dėl Karaliaučiaus derybų su lenkais, dėl Klaipėdos bylos Genevoj, dėl Rytprūsijų lietuvių mokyklų šelpimo, Vilniaus klausimais ir kt. Tai visa aiškiai parodo, kaip jautriai ateitininkai atsiliepdavo į visus svarbiausius mūsų tautos klausimus. Ateitininkai visur stengdavosi kelti lietuviško aktingumo dvasią ir, apskritai, suaktyvinti lietuviškąją studentiją, kad jos garbingi žygiai būtų jaučiami ne tik universiteto sienose, bet ir plačiojoje visuomenėje.

Šis principas ateitininkų aiškiai išlaikomas ir dabar. Kas šiuose visuose klausimuose mus paremdavo, mes visiems tiems ištiesdavom ranką, nežiūrėdami ar tai buvo žmonės iš kairės ar

dešinės, ir kokie buvo tarp šių grupių ir ateitininkų faktiškieji santykiai. Tautos klausimus mes stengėmės laikyti aukščiau už atskiros grupės klausimus.

Antras ateitininkų veikimas bendrame mūsų universiteto gyvenime charakterizuojantis pažymys yra *solidarumas*. Jei kas solidarumą kėlė tik žodžiais, tai mes parodėme darbais. Ateitininkai niekuomet neužsi puolė be reikalo nė ant vienos mūsų studentijos grupės. Jei būdavo kur prieš pasisakyta, tai ne prieš grupę, kaip tokią, bet prieš to grupę kartais pasireiškusią nesveiką tendenciją ar nepamatuotus užsi puolimus. Ateiti-

A. Starkus,
I-sios Stud. Atstovybės pirmininkas.

A. Trimakas,
III-sios Stud. Atstovybės pirmininkas.

J. Pankauskas,
IV-sios Stud. Atstovybės pirmininkas.

ninkai stengdavosi įtraukti į bendrą darbą visas grupes, kurioms tik nuoširdžiai rūpi mūsų studentijos reikalai. Ateitininkai ir Stud. Atstovybė visuo- met stovėdavo už plačią koaliciją. Ateitininkai yra giliai įsitikinę, kad Stud. Atstovybė tai nėra grupių kovos arena, bet kad tai yra mūsų studentijos bendro darbo platforma. Tų bendrų reikalų yra labai daug ir tik suburtomis pajėgomis galima daugiau pasidaruoti studentijos bendram labui. Ateitininkai ragino visą studentiją organizuotis ir organizuotai stoti į bendrą darbą.

Kai kas ateitininkus įtaria, kad jie yra per daug agresingi tautinėms mažumoms, tai netiesa. Ateitininkai nėra šovinistai, zoologinio patriotizmo atstovai, ar imperialistai. Jau pats patriotizmas

savo garbingo ideologo nusistatymo: „Tikras patriotizmas tesuderinamas tik su tikru demokratizmu ir, kas tai pamiršta, tas negali būti tikras patriotas“*) Ateitininkai, nors sudarydami didžiausią grupę mūsų akademiškojoje jaunuomenėje, niekuomet neuzurpavo kitiems teisių, leido visiems pasirinkti ir veikti. Pagal ateitininkų nusistatymą aišku, kad tik per demokratizmą galima pasiekti didesnės gerovės. Štai kodėl ir akademiškojoje jaunuomenėje svarbu išauklėti tikro demokratiškumo supratimą, kad ji vėliau išėjus į visuomenę galėtų joje ugdyti demokratizmo dvasią ir vesti tautą į šviesesnę ateitį.

*) „Židinys“, Prof. Šalkauskio str. 1928 m. Nr. 5—6, 372 p.

Ketvirtas ateitininkų principas yra *aktyvumas akademiškajame gyvenime*.

Ateitininkų reikšmės ir veikimas bendrame akademiškajame gyvenime labai aiškiai juntamas. Nebuvo nei vieno klausimo, nei vieno įvykio, kur ateitininkai nebūtų tarę savo žodžio. Jei mes prisiminsime ir Stud. Atstovybės kūrimosi laikus, tai pamatysime, kad čia svarbiausią vaidmenį jos organizavime suvaidino ateitininkai. Dar prieš Atstovybę buvo suorganizuota Lietuvių Studentų Draugovė ir Studentų Savišalpos Draugija. Pirmajai Stud. Atstovybei susirinkus 1925 metais, ją tuoj ėmė boikotuoti socialistai ir žydai. Jiems, matomai, rūpėjo ne bendras darbas, bet kažkokie kiti tikslai. Pirmoj Atbėj dirbo tik ateitininkai su tautininkais.

Ateitininkas A. Starkus buvo I-sios Atbės pirmininkas. Antrojo Atbėj virė smarkūs ginčai ir ateitininkams teko ne taip aktingai dalyvauti. Trečiajajai ir ketvirtajajai Atbei vadovavo taip pat ateitininkai. Šios Atstovybės turėjo labai sunkias darbo sąlygas, bet vis dėlto daug yra nudirbusios. Pasirūpinta papigini- mais važiuojant geležinkeliais, teatre, kinuose ir kitose įstaigose. Ir, apskritai, rūpintis ekonominiams klausimams. Daug buvo kreipta dėmesio į tinkamą mūsų studentijos atstovavimą užsieniuose. Įstota į SELL, suruošta SELL konferencija, sporto olimpiados ir ten atsiakta neblogesnių, kaip dabar, rezultatų; įstota į C. I. E., daryta ekskursijų, užmegsta santykiai su Skandinavijos studentija. Visas akademinis gyvenimas buvo gyvas

to reikalingi, kad dabartiniuose universitetuose vis dėlto dar daugiau nusvertia pasyvūs momentai, negu aktyvūs, t. y., studentai daugiau klauso paskaitų, negu pasireiškia kuriamąja iniciatyva. Taip pat labai reikalingi atskirų profesijų studentų pasikalbėjimai vieni su kitais. Pav., labai įdomūs būtų ginčai gamtinių su teologais, literatų su medikais ir t. t. Dar didesnės reikšmės turi pasikalbėjimai ir disputai įvairių pasaulėžiūrų studentų. O tokiems pasikalbėjimams progų labai daug: štai pritraukos paskaitų metu, štai laisva valanda tarp dviejų profesorių paskaitų.

2. Studentų Atstovybė, be savo tiesioginių ir netiesioginių uždavinių, dar užkaiša vieną didelę spragą. Tai įvairių pasaulėžiūrų bei orientacijų studentų susibūrimas bendram darbui. Juo daugiau didėja inteligentų išsiferenciacijavimas pagal pasaulėžiūras, juo aktualesnis yra reikalas humaniškos kovos dėl išitikinimų. Be to, priešingų nusistatymų žmonių bendradarbiavimas bus paskatinimas prie naujų laimėjimų įvairiose srityse. Juo labiau tas reikalinga praktikuoti mūsų akademiškam jaunimui. Mūsų visuomenės grupės nėra pratusios prie humaniškos kovos dėl principų. Vos pradama kritikuoti kito nusistatymai, be matant nuo ad rem nuvažiuojama prie ad personam. Užtot beaiškiai įvertinti kitų principus ir nusistatymus, tuojau pradama šmeižti asmenis, išpažįstančius šio ar kitokias idėjas. Kol studentai minėtų pasikalbėjimų ir disputų nepraktikuoja, lieka šis darbas Atstovybei, kaip studentų organui ir neišvengiamam moderniškam universiteto reikalavimui.

III. Atstovybės veikimas

1. Fakultetinių ir ideologinių studentų organizacijų vaidmuo Atstovybėje. 2. Rinkimai į Atstovybę. 3. Studentų laikraštis.

1. Fakultetinės studentų draugijos, kaip pats jų vardas rodo, tarnauja geresniam studentų profesiniam pasiruošimui. Aišku savaime, kad sėkmingesniai studijų darbui reikalinga organizuoti savitarpio pagalbą. Juk reikia leisti užrašai, reikia ginti fakultetų studentų teises, reikia šelpti, reikia sudaryti geresnias profesiniam pasiruošimui sąlygas. Tai vis fakultetinių draugijų uždaviniai. Fakultetinės draugijos duoda progos jų nariams ir formaliskai lavintis: jose studentas gali įsigyti savarankiškumo, jose yra proga visuomeniškumui ugdyti.

Fakultetinės draugijos susikūrė dėl to, kad geriau būtų galima patenkinti jų profesijos reikalus. O visi kiti fakultetinių draugijų tikslai ir uždaviniai yra antraeiliai.

Ideologines studentų organizacijas pašaukė pats gyvenimas. Mūsų laikais universitetas turi ne tik mokytį, bet ir auklėti. Ir aukštuosius mokslus einantiems tolimesnis auklėjimasis yra neišvengiamai reikalingas. Dėl to ir išskyla ideologinių organizacijų reikalas. Jos pabrėžia akademinio jaunimo išauklėjimo ir gyvenimui pasiruošimo reikalą. Ideologinių organizacijų svarbiausias uždavinys — duoti tai, ko neduoda studentų pasirinktoji profesija, ko neduoda fakultetinės draugijos, bet ko iš jo reikalauja pakitėjusios XX-ojo amžiaus gyvenimo sąlygos ir krašto reikalai.

Šiaip suprastos fakultetinės ir ideologinės studentų organizacijos turi didelės reikšmės Atstovybės veikime. Fakultetinių organizacijų atstovai iškels Atstovybėje daugiau profesinios studentų reikalus, o ideologinių — tuos reikalus iš visų pusių apsvarstys. Kartu bus dirbamas didelis ir vispusiškas darbas. Be to, Atstovybės posėdžiuose dažnai iškeliami ir svarstomi visuomeninio pobūdžio klausimai. Ideologinių organizacijų atstovai, išsiferenciaciję pagal pasaulėžiūras, gali nuodugnai tuos klausimus apsvarstyti. Nepamatuotos yra tų fakultetinių draugijų pastangos, kurios paneigia ideologinių organizacijų reikšmę Atstovybėje. Jeigu universitete ideologinės organizacijos yra praktikuojamos, tai negalima neleisti joms į Atstovybę. Atstovybė tik tuomet galės prisidėti prie studentų kovos už išitikinimus švelninimo, kada ją sudarys ne tik fakultetinių, bet ir ideologinių organizacijų atstovai.

Nerimtas dalykas ir nepamatuoti yra tų studentų pageidavimai, kurie nori Atstovybę atiduoti išimtinai fakultetinėms draugijoms. Viena, jie savo tikrų norų negali patenkinti, nes ir fakultetinėms draugijoms priklauso ideologinių organizacijų nariai, o antra, kas svarbiausia, tada Atstovybė nebegalėtų palaikyti glaudžių santykių su visuomenine, nes ideologinių organizacijų nariai paprastai geriau orientuojasi visuomenės gyvenime ir daugiau yra susirūpinę jos gyvaisiais interesais. Atstovybė tada nebegalėtų atlikti savo netiesioginių, o gal ir tiesioginių uždavinių.

2. Kokie turi būti rinkimai į Atsto-

vybę? Ar turi kokią nors reikšmę demagoginė propaganda rinkimų metu? Štai klausimai, kurie atsistoja prieš akis, pradėjus kalbėti apie rinkimus į Atstovybę. Aiškus dalykas, kad iš akademinio jaunimo rinkimų į Atstovybę, vykdomų pagal parlamentarinis principus, galima pageidauti tik korektiškumo. Juk rinkimai akademiame gyvenime yra priemonė pasiruošti panašioms rinkimams visuomeniniame gyvenime. Tokius reikalavimus turime statyti mūsų akademiame jaunimui ir dėl to, kad mūsų visa liaudis nėra visiškai paruošta moderniskam šių laikų visuomeniniam gyvenimui, o pati visuomenė parlamentariškai santvarkai. Tai geras pavyzdys. Demagoginė propaganda akademiame gyvenime nėra pateisinama ir neturi jokios reikšmės. Studentai pakankamai orientuojasi mūsų Atstovybės darbuose, ir todėl gražiais, bet nerealiais pažadais jų nepriviliosi.

3. Niekas, tur būt, neneigia studentų laikraščio reikalingumo. Bet taip pat visi pageidauja, kad tas laikraštis būtų gerai pastatytas. Jeigu jis nori, kad jam pritarėtų akademinis jaunimas, turi būti neutralus ir daugiau informacinio pobūdžio. Tokiam laikraščiui būtų pakankamai bendrų mūsų akademinio gyvenimo klausimų, kurių dar gana daug mes turime. Didesniam studentų moksliškam smalsumui žadinti ir mokslingumui ugdyti, būtų pravartu įvesti moksliškų ginčus, kuriuose galėtų dalyvauti įvairių fakultetų studentai. Mums atrodo, kad toki laikraštį turėtų leisti Studentų Atstovybė, nes ji yra labiau pajėgi.

Alf. Valašinas

Ateitininkų programa būsimoj Studentų Atstovybėj

(Pasikalbėjimas su V. D. U-to Stud Ateitininkų S-gos pirmininku J. Gratkausku).

— Norėčiau sužinoti su kokia programa šiemet ateitininkai eina į Stud. Atstovybės rinkimus?

J. Gratkauskas,

V. D. U-to Stud. Ateitininkų S-gos pirmininkas.

Šis klausimas, reikia pasakyti, yra gana platus, todėl trumpai atsakyti sunkoka. Apskritai kalbant, mūsų Almae Matris studentų reikalai dideli ir svarbūs. Todėl jiems tinkamai išspręsti reikia energingų, sumanių, prityrusių ir pasišventusių darbininkų. Ateitininkai tą gerai supranta. Tai patvirtina ir jų nuolatinis darbas. Jei dvejais paskutiniais metais ir neteko at-kams užimti vietų Atstovybės prezidiume, tačiau užpernai mes uoliai dirbome visose komisijose. Pernai teko mums pasilikti opozicijoje ne dėl to, kad at-kai būtų bijoję darbo, bet dėl to, kad kitų įsitikinimų studentai pasistatė sau tikslu pašalinti at-kus nuo bet kokio darbo, visai neatsižvelgiant, kokiomis priemonėmis tai bus padaryta.

Ateitininkai, visada laikydamiesi tolerancijos ir sutartinio darbo obalsių, būsimoje Atstovybėje veiks pagal šią programą:

Tautiškumas, solidarumas, visų grupių glaudus bendradarbiavimas, universiteto ir studentų garbės gynimas ir naujų teisių iškovojimas, aktingas budėjimas Vilniaus ir Klaipėdos kraštų sargyboj. — Štai kas mums rūpi.

Mes rūpinsimės sukurti Lietuvos Studentų Sąjungą, įvesti ir rimtai atšvesti Studentų Dieną, plėsti glaudesnius santykius su Dotnuvos studentais, Lietuvos Studentų Užsieniečių Sąjungą, Muzikos

ir Meno mokyklų jaunuomene, Vilniaus, Latvijos ir Amerikos liet. studentais.

Ekonominė srity ryžtamės pastatyti bendrus studentų namus, įsteigti paskolų fondą, darbo ir butų biurus, knygyną, skaityklą ir kt. įstaigas. Stengsimės, kad būtų didesni papiginimai važiuojant autobusais, teatruose, kinuose ir kt.

Santykiuose su užsieniu mes nesame patenkinti C. I. E. (Tart. Stud. S-goj) lenko pirmininkavimu; mes stengsimės garbingai išsilaukiyti SELL be lenkų.

Sporto srity kaimynai mus toli pralenkė. Todėl mes rūpinsimės išgauti sporto aikštę, sales, čiuožykla vietą, kvietis reikalingų inžinierių specialistų; aktingai dalyvauti sporto judėjime tiek Lietuvoj, tiek užsienioje.

Juridinė srity rūpinsimės apginti esamas ir iškovoti naujų studentams teisių. Kovosime ir toliau su šnipinėjimu ir kit. studentus žeminančiais reiškiniais.

Mūsų iškeltą ir plėstą turizmo idėją plėsim ir toliau. Teks suruošti eilę ekskursijų į Pabaltijį, Skandinaviją ir Vakarų Europą, steigti studentams vasaravimo punktus, kelti turizmo idėją Lietuvoj.

Teks kreipti daug dėmesio ir sustiprinti meno ir spaudos komisijų veikimą; be to, reiks atgaivinti abstinėtų komisijų ir tvirtis toj srity rimto darbo.

Bus ryžtamasi visai sutvarkyti Akademine Ligonų Kasą, kad studentai lengvesnėmis sąlygomis galėtų gydytis.

Kaip matome, Stud. Atstovybėje darbo labai daug. Ateitininkai ryžtasi sėkmingai jį dirbti...

— Noriu paklausti, kokie ateitininkų santykiai su fakultetinėmis draugijomis?

— Ateitininkai prieš fakultetines draugijas, kaip tokias, niekad nekovojo. Ne-

kovoja ir dabar. Mes tik smerkėme per jas pasireiškančią sroviškumą dėl to, kad jos melagingai skelbėsi esančios nesroviškos. Gi pats gyvenimas, kad ir pernai, aiškiai parodė visai ką kita. Ateitininkai tose dr-jose aktingai dalyvavo ir dalyvauja.

— Ar tiesa, kad at-kai sudarė bloką su kitomis org-jomis?

— Tai lakios vaizduotės padaras. Žinau, kad tam tikros pakraipos žmonės užmetinėja ir žodžiu ir raštu. Bet aš galiu užtikrinti, kad ligšiol joks blokas su nieku nėra sudarytas. Ir iš viso dabar negali būti nė kalbos apie kokį nors blokavimąsi, iki nėra žinoma, kiek kuri organizacija turės studentų pasitikėjimo. Tiesa, pasitaikė vienam fakultete, kad mūsų ir kitos organizacijos atskiri nariai pripuolamai bendrais klausimais sutarė. Tačiau šiam faktui negalima skirti ypatingos reikšmės, ypač dėl to, kad ten buvo sprendžiami tik atskiros draugijos reikalai. Visi puolimai neturi jokio pamato. Žinoma, kai kas tokius prasimanymus skleidžia visai kitais sumetimais, patys jiems, greičiausia, netikėdami.

— Kaip at-kai žiūri į „Lietuvos Studentą“?

— Dėl „L. Studento“ būtų galima tiek pasakyti, kad jis jau suspėjo virsti priešrinkiminės agitacijos tribūna ir ypač paskutiniu laiku pasižymėjo savo netolerantiškumu kitai manančių atžvilgiu. Dėl kitų trūkumų ne mano reikalas kalbėti. Mūsų nuomone, visiems studentams skiriamas fakultetinių dr-jų laikraštis neturėtų tarnauti siauriems tik vienos grupės reikalams. M. P.

ir judrus. Akademiniam turizmui, sportui taip pat davė pradžių ateitininkai. Sunku dabar visus darbus išvardyti; pagaliau, kas pažįsta mūsų akademinį gyvenimą, aiškiai žino, kokį vaidmenį ateitininkai vaidino ir tebevaidina.

Dar reikia tarti keletą žodžių dėl ateitininkų taktikos. Jos žymės, iš vienos pusės — aiškumas ir vienodumas ir iš antros pusės — tolerancija. Turėdami aiškiai formuliuotus principus, visur pasisakydavo aiškiai ir drąsiai, tačiau visur buvo išlaikyta tolerancija. Ryškiausiai šios tolerancijos pavyzdžiai praėjusioj At-bėj ir dabartinėj. Praėjusioj ateitininkai nors nebūvo išleisti į prezidiumą, bet sutiko eiti į komisijas, jose sąžiningai dirbo, o kai kuriose vaidino net vadovaujamojo vaidmenį. Ar tai ne aukščiausias tolerancijos ir bendro darbo supratimas? Tiesa, ateitininkų nuopelnus kiti sau įsirašė į aktyvą, bet ateitininkai dirbo ne dėl garbės, bet dėl reikalo. Tas pat reikia pasakyti ir apie ateitininkų darbą

dabartinėj Atstovybėj. Ir opozicijoje būdami ateitininkai mokėjo suprasti ir įvertinti bendrus studentijos reikalus. Jie aktingai prisidėjo prie SELL konferencijos suruošimo ir rėmė visus teigiamus Atstovybės darbus. Buvo pasisakoma tik prieš prezidiumo ir komisijų daromus klaidas. Ateitininkai linkę kiekvienai grupei, kuri tik atsistos prie Atstovybės vairo, tokios tolerancijos ir vadinamos angliškos opozicijos, kokią buvo užėmę ateitininkai.

Gyvenimo praktika, pagaliau, įrodė, kad tokia linija buvo visai tinkama. Ją vieningai rėmė ne tik pačios ateitininkijos sluoksniai, bet daug ir kitų ateitininkams nepriklausančių žmonių. Tai aiškiai parodė, kad ir pernykščiai atstovybės rinkimai. Ateitininkai drąsiai žvelgia į ateitį ir tikis, kad studentija dar geriau supras ateitininkų vaidmenį bendram akademiškajame gyvenime ir juos visokeriopaipai parems.

Vl. Viliamas

Neišpirkti vekseliai

Fakblokas, eidamas pernai į Studentų Atstovybę, skelbė: bendriesiems studentų namams į samatą įtraukta 500,000 litų, 30,000 litų numatyta savišalpos kasai. Tačiau tas lėšas mes tiek matėm, kaip savo ausis. Ir daug buvo studentams žadėta, tiešyta, bet pažadais ir pasiliko. Toliau Stud. Atstovybės deklaracijoj, kurią pasirašė visas prezidiumas, liko daug neįvykdytų punktų. Iš 9 punktų, numatytų ekonominei komisijai, neįvykdyta 6: 1) bendriems studentų namams fondo įsteigimas, 2) savišalpos kasos įsteigimas, 3) kambarių registracijos biuro įsteigimas, 4) išrūpinti studentams bagažų pervežti papiginimo, 5) darbo biuro įsteigimas, 6) išrūpinimas studentams ne-

mokamo įėjimo į stoties peroną. Toliau užsienio komisija, žadėjusi užmegsti santykius su skandinavų studentija ir išleisti prancūzų anglų kalba informacinę knygą, tuo nė kiek nesirūpino. Tas pats reikia pasakyti ir apie kitas komisijas. Pažadėta daugiau, kaip ištesėta. Sporte garbingesnių vietų neužimta, turizmu Atstovybė nieko nesirūpino, priešalkoliniu judėjimu taip pat. Studentų teatrėlis sutirpo, tradicijų nesukurta jokių, net Studentų Diena nešvesta, studentų uniformos reikalu nieko nepadaryta. Tai vis yra pasirašyti vekseliai, kurie, deja, liko neišpirkti. Matyt, faklokui daugiau rūpėjo reklama, o ne darbas.

Academius.

Fakultetinio žodis apie Fakultetinių Dr-jų S-gą*)

1. Kūrimasis ir pagrindai

Visų fakultetinių dr-jų bendri interesai turėjo kada nors sudaryti opiniją, kad galima ir darbą ką naujo įdėti, jį pajavairinti, susitelkiant į krūvą. O pagal kitų universitetų, arba ir mūsiškio, tradiciją rasta net, kad fak. draugijos yra tik dalys vieno suformuotino vienėto. Tokią opiniją, nors neaiškiai, prieblandos pavidalu, ne vienas pergyvenom 1929 metais. Tada, greitųjų, pasitenkinta tik rinkimuose į Atstovybę bendru dalyvavimu. O jau 1930 mt. sudarytas formaliai tas vienetas — įkurta Fakultetinių Dr-jų Sąjunga. Įvykis paveikė daugumą draugijų, kurios istojo į ją. Bet tai tik daugumas. Vis dėlto viena kita fakultetinė draugija rezervo sau tą kelią į kišenę ir ramiai, o gal net šypsodamos, stebėjo tos Sąjungos žygius ir pasireiškimą. Sąjungoj irgi gražiai galvota: „tas užsispyrimas vertas tik vieno kito asmens tuščių idėjų pažūrų ar ambicijos“. Ir kai, pav. Medikų Draugijos valdyba pasikeitė, entuziastiškai rašyta, kad „ir medikai su mumis“. O medikai visticie ramiai sau galvoja: „draugija turtinga, nieko mums netrūksta — tad kam save varginti bei kišenės džiovinti, patenkant į kažkokią ten Sąjungą“. Sąjungos gi

tikslas taip aiškiai ir idealiai įstatuose suredaguotas: „a) jungti fakultetines draugijas ir koordinuoti jų veikimą, b) gerinti studentų ekonominę būklę ir c) rūpintis studentų kultūriniais ir teisiniais reikalais“.

Priemonės irgi nusakytos: „steigia studentų namus, valgyklas, skaityklas, kirpyklas, bufetus, kinematografus, šelpimo ir taupymo kasas ir t. t., rengia paskaitas ir ekskursijas, kasmet organizuoja studentų tradicinius balius ir gegužines, palaiko ryšius su užsienių studentais, reprezentuoja sąjungos narius, leidžia studentų laikraštį“ ir kit. Iš to matom, kad Fakult. Dr-jų S-ga gali būti rimta konkurentė ne tik bet kurios draugijos ar sąjungos, bet ir Atstovybės.

2. Pirmieji metai

Pereitėji mokslo metai — pirmieji Sąjungos egzistavimo metai. Per tuos metus stengtasi sudaryti S-gos organizacinio gyvenimo pagrindus. Pagrindinis dalykas, be kurio organizacijos egzistencija beveik neįmanoma, aiškus: įsigyti atspaudą, protokolų knygas ir vitriną. Per metus išgytos protokolų knygos ir antspaudas. Pastarasis dėl reto vartojimo, berods, pamestas. Vitrinos gi neįsigyta dėl laiko ar lėšų stokos. O projektuotosios bendros visų fakult. dr-jų vitrinos (à la Ateitininkų S-gos) klausimas dėl susikomplicavusio reikalo atidėtas neribotam laikui. Protokolų

knygose paliktos minčių užuomazgos dėl įvairių S-gos ateities darbų: ekonominių, kultūrinių studentų reikalų.

Visas tas aktyvas perduotas naujai valdybai, kuri bus netrukus išrinkta. Jeigu kam susidarytų tendencija ar noras palyginti tą aktyvą su aukščiau cituotu Sąjungos tikslu, pats lengvai gali tuo būdu spresti apie Sąjungos pateisinimą. O spresti tat, lyginant S-gos tikslus su padarytais per metus žygiais, visai nuoseklu.

Aišku dabar, kodėl pats Sąjungos pirmininkas Sirvinskas jau nuo pavasario beveik kiekvienam posėdyj ėmė kalbėti, kad esąs nusivylęs iš taip karštai grobtos Sąjungos. Ir, turėdamas vienoj rankoj Sąjungą, kitoj Atstovybę, siūlė net „Lietuvos Studentą“ perduoti Atstovybei. Nuo to paskutinio smūgio Sąjungą išgelbėjo pora valdybos narių. Ir tai — didžiam „Liet. Žinių“ nusteibimui — kaip tik padarė ne varpininkai, bet vadinamieji dešiniojo bloko atstovai (ištikro nepartiniai), kurių vienam teko būti kaip tik man, esančiam tada Sąjungos sekretoriumi ir „Liet. Studento“ vice-redaktoriumi. Gal svarbiausia kaip tik dėl pastarojo savo vaidmens, ne vieno kolegos ir redaktoriaus prašomas, jaučiu reikalo viešai pakalbėti apie Sąjungos tiesioginius darbus, kurie, Sąjungos nelaimei, kitų kolegų taip gražiai nutyliami. Faktas nepamatuotas, kad šiemet vienos kitos fakultet. dr-jos susirinkime nariai nustebe klausia, ar ištikro yra tokia Sąjunga ir jie nežino, kad jie patys yra tos Sąjungos nariais! Reikėtų, be abejo, sudaryti visuotinių S-gos susirinkimų, bent metinių, sistemą. Bent informaciniais reikalais. Tada būtų kitoks draugijų valdybų nuoširdumas Sąjungai.

Sąjungos valdyba formaliai buvo patikima S-gos tarybos narių. Bet dėl draugijoms koordinuoti autoriteto trūkumo kiekvienas narys (draugija) į kita narį žiūrėjo ne kaip į bendradarbį, bet kaip į manekeną, kuriam galėtų užmauti savo kepurę ar kelnes su visom jų teisėm bei pareigom. Dėl to po metų, pasirodo, dar yra narių, neįmokėjusių įstojamojo, ne tik nario, mokesčio. Vadinasi, nebuvo patikima Sąjungos darbais bei darbų gairėmis. Todėl ne tik tikslo nepasiekta, bet ir priemonės pasiliko tik įstatuose. Nes kaip Sąjunga surengs, pav., vakarą, kad tradicinę studentų dieną Humanitarai užėmė salę ir visai nesiskaito su Sąjungos prašymu ar įsakymu perleisti ją. Kaip paimsi studentų bufetą ar kino į savo rankas, kad šias įstaigas laiko į nagą suėmę technikai. Arba kilo mintis, ištikus gerai progai, Linksmdavaryj valgyklą įkurti. „Bet negi galima konkuruoti su (socialistine) Stud. Savišalpos Draugija, nes ji ten keta persikelti“ — pastebi vienas Sąjungos narys — varpininkas. Visos draugijos turtingos, daug gali, tik tų draugijų Sąjunga biedna ir visiems turi nusileisti..

Čia ir pasirodo gražiai susikomplicavęs Sąjungos tragizmas, kad ji pasitikėjo valdyba... („Liet. Žinioms“ su jų propaguojamu lageriu — taip pat visai studentijai — įsidėtinamas duomuo, kodėl varpininkai tų pačių asmenų pavidale Sąjungoj nieko studentams aktualaus nepadare, o Atstovybėj visgi žymiai daugiau dirbo. Išvada aiški: Atstovybėj buvo stipri opozicija, kurios nuolatinė kritika tiesioginiai spaudė Atstovybės vedėjus, o šie, kaip arkliai nuobotago atskirsdami, turėjo vežimą traukti išiom...)

*) Dedame šį straipsnį, kaip atvira žodi ilgai dirbusio Fak. Dr-jų Sąjungoj asmens ir vaizduojanti dalykų faktiną būklę fakultetinio akimis žiūrint. Redakci.a.

Mūsų santykiai su užsienių studentais

Mūsų šūkis — supažindinti kitų kraštų studentus su Lietuva ir patiems pažinti užsienio studentų gyvenimą. Dėl to turime glaudžiai susirūšti su užsieniečiais studentais ir plėtoti draugiškumo santykius. Bendravimas pateisinamas daugeliu motyvu. Pirmiausia, tautiniu — valstybiniu atžvilgiu atnešime daug naudos Lietuvai. Bendraudami galėsime kitų kraštų studentus supažindinti su mūsų valstybės gyvenimu, istorija, jos problemomis.

Nemažiau naudinga ir intelektualiniu atžvilgiu artimai bendradarbiauti su kitų šalių studentais. Labai gera pažinti jų studijų metodus ir siekimus. Taip pat svarbu ekonominiams sumetimams turėti santykių su svetimų valstybių studentais. Bendraudami geriau pažintume, kaip jie kovoja su materialinio gyvenimo sunku-

Pirmoj eilėj turime į bendrą darbą įkinkyti tuos mūsų kolegas, kurie studijuoja užsieniuose. Berlyno, Paryžiaus, Rymo, Londono, Vienos, Prahos, Rygos ir kitų miestų studentai lietuviai turi padėti mums užmegsti ir palaikyti santykius su kitų valstybių studentais. Kartu su mumis jie turi stengtis supažindinti kitų kraštų studentus su mūsų studentijos gyvenimu ir mūsų kraštu. Iš antros pusės, jie turi supažindinti mus su užsienių studentų gyvenimu. Tenebūna studentų kongreso, konferencijos, kur lietuviai nedalyvautų!

Be to, minėtam ardbui išplėsti norime panaudoti emigrantų lietuvių studentiją Amerikoje ir Anglijoje, o pirmiausia su jomis pačiomis arčiau susipažinti. Propagandos srityje norime kontakte dirbti su Užsienių Reikalų Ministerijos Informacijos Skyriumi ir remtis jo nurodymais.

Su kokiais kraštais glaudžiausiai norime draugauti? — Su tais, kurie mums palankūs ir nori draugauti su mumis. Pirmiausia norime glaudžiai bendradarbiauti su latviais, estais, jei galėsime su suomiais ir skandinavais. Taip pat su čekais, ukrainiečiais ir gudais mums rūpi turėti gerus santykius.

Su tų kraštų studentais, su kuriais norime draugauti, mes norime tikrai nuoširdžiai susipažinti. Jų materialinis, intelektualinis, korporatyvinis, sportinis, turistinis gyvenimas mus turi įdominti.

Mokslo srity stengsimės, kad su latviais, estais ir čekais būtų galima pasikeisti studentais ta prasme, kad iš tų kraštų po kelis studentus galėtų studijuoti mūsų krašte, o mūsų studentai minėtuose kraštuose.

Kaip elgsimės SELL? Mūsų tikslas aiškus — SELL be lenkų! Lenkams ne vieta Vilniuje, ne vieta SELL. Jei sumiai paliktų SELL, mes pasitenkinsime latviais ir estais. Kompromisų dėl lenkų negali būti. Nei nariais, nei observatoriais neturi jie dalyvauti SELL Sąjungoje. Didžiausias nusileidimas tik tas, kad jie gali dalyvauti, kaip studentai žurnalistai, bet apie tai mes oficialiai nenorime žinoti. SELL istatai, posėdžiai tenežino lenkų!

Šiaip stengsimės, kad SELL darbas būtų vaisingesnis, vieningesnis ir glaudesnis.

Su CJE. Tarptautine Studentų Konferencija, šiemet ir kitamet dalykai yra kiek blogesni, nes lenkas pirmininkas,

Jei CJE nueis į politinį bloką, dirbs ir varys politikos darbą, o nesirūpins studentų sugyvenimo reikalais, geriau paikti CJE, nors mūsų principas yra sustiprinti senąsias pozicijas, kurios užimtos, ir išigyti naujų pozicijų. Išėjimo iš CJE momente, visuomet elgsimės žiūrėdami Lietuvos garbės ir prestižo reikavimų. Šiaip ar taip, reikia pažymėti, kad CJE viduje šiandien eina riaušės. Čia atsispindi tarptautinės politikos blokai. Dėl to mes, kaip studentai, tam nepritarime, bet elgsimės garbingai, kad nenukentėtų mūsų studentų garbė. Dalyvau-

Lietuvos propagandai užsieniuose. Kad pastarasis tikslas būtų geriau pasiektas, mes norime suorganizuoti Vytauto Didžiojo Universitete tarptautinę tribūną, kur mūsų profesorų, diplomatų bei politikų pagalba susipažintume geriau su mūsų užsieny propagandos reikalais ir gerai orientuotumėmės opiuose užsienio klausimuose. Tos tribūnos tikslas būtų gerai iširti Klaipėdos, Vilniaus klausimus, vokiečių tendencijų pavojų, Vilniaus lietuvių reikalus, Prūsų lietuvių reikalus, bei šiaip svarbias tarptautines problemas.

Vladas Viliamas.

dvejus metus buvęs Stud. Atstovybės užs. komisijos pirmininkas ir treči metai stovįs Ateitininkų frakcijos priešaky.

mais, kaip rūpinasi lengvatomis ir savitarpio pašalpa, kaip stipendijas tvarko, akademinias ligonių kasas organizuoja, namus stato ir kit. Pagaliau, bendras korporatškumo principas verčia mus, jaunimą, kuris ieško gerų draugų ir gražiomis viltimis žvelgia į ateitį, — bendrauti su užsienio studentais. Visa tai turėdami galvoje, štai kaip mes numatome tvarkyti mūsų santykius su užsienių studentais:

Iš visų užsibrėžtų darbo priemonių Sąjungos pagaliau susigriebta tik už „Liet. Studento“ leidimo ir Atstovybės draugijų blokavimo. Ir metų gale pasirodė, kad laikraščio leidimą ir Atstovybės rinkimus tokia didžiulė Sąjunga pasiėmė sau tikslu o ne priemone.

3. Darbo planas ir taktika

Nebuvo paskelbta deklaracijos, nei biudžeto, nei konkretaus darbo plano. Nors Sąjungos taryboj to ir prašyta.

Valdyba nutarė — vadinas, jai buvo aišku, — kad Sąjungos darbas busias „iškovoti studentams daugiau teisių, padėti ekonominiuose reikaluose, stud. garbės iškelimas ir kit.“ O kas kiek padirbta, jau matėm.

Dėl taktikos taryboj pasisakyta: „bus akcentuojama solidarumo idėja, jungiant įvairių pažiūrų žmones. Užkulisinį dalykų darbuose kad nebūtų. Narių savitarpio santykis reikia stiprinti ir su kitomis organizacijomis gerus santykius turėti“.

Liūdna ir graudinga fakultetinių draugijų Sąjungos ideologui tuos darbus rodyti spaudoj, bet argi rašysis pomastiškai apie iškovojimą studentams daugiau teisių, ekonominio būvio gerinimą ar pan., kad to iš tikro nebuvo padaryta.

Tektų sustoti ties netiesioginio Sąjungos darbo — akademinio ir Atstovybės veikimo — taktika.

Akademinis bendras visų grupių laikraštis turi būti redaguojamas nepartinio asmens. Tik todėl pirmais metais jo tonas ir kryptis buvo daugumo kolegų širdingai sutinkamas. Gal, žinoma, buvo kiek peroficialus, be didesnio entuziazmo. Bet man, visus metus jame dirbusiam, lyg ir nepatogu konkrečiau kal-

bėti, o šiemet trys „L. S.“ nr. nr., redaguoti žaizdrininko, nebeišlaiko tos pusiausvyros: net fakultetinių dr. jų atsotvai šnairuoja, kad redaktorių nivelyuoja jas, suteikdamas pirmenybę savai vienai ar kitai idėjinei grupei.

Apie Sąjungos taktiką Atstovybėj leisim kalbėti tiems, kurie turėjo progos joje dirbti.

Nė vienas Sąjungos narys negalim pagirti taktikos tų varpininkų vadų, kurie, metus dirbę Atstovybėj fakbloko vardu, kitamet demonstruoja varpininkų sąrašo pirmose eilėse. Juk tai parodo, kad jie arba fakbloko atsikando arba pirmoj eilėj stengiasi sudaryti garbės varpininkams, o ne Sąjungai. Štai kur antroji tiesioginė tų žmonių paveikslų pusė. Bet reikia tikėtis, kad Sąjungoj atsiras idealesnių vadų, kurie nepasitrauks į varpininkus, ar jiems tolygius.

4. Perspektyvos

Fakult. Dr. jų S-ga, tikiuos, nudirbs daug ir tiesioginio darbo (ne tik per laikraštį ir Atstovybę), kada jos taryba bei valdybą sudarys visi nepartiniai asmenys. Deja, ta sąlyga toli gražu ne žemėj, bet tik idėjų plokštumoj realizuojama. Todėl visai sąmoningai ir nuosekliai tautininkai ir ateitininkai, pernai nekreipė dėmesio į Sąjungos sudarymą, šiemet, berods, eina į Sąjungą, kaip ir į Atstovybę. Taip kad, vienai grupei sudariusi poziciją, nesilpna bus ir opozicija. Ir todėl Sąjungos organuose galės būti veikli minėta arklio ir bota-go sistema, kuri praktiškai, pasirodo, daugiau gali, nekaip absoliutus pasitikėjimas valdyba. Sąjungos pirmininkas ir „Lietuvos Studento“ redaktorius turėtų, be abejo, būti nepriklausomai ir tuo būdu mažiau inspiruojami tos ar kitos grupės. *Bcn. Fabrauskas.*

Studentai ateitininkai VI-je Studentų Atstovybėje.

Pirmoje eilėje iš kairės: V. Baniulis, O. Dockeyvičiūtė, Vl. Viliamas ir V. Kazlauskas. Antroje eilėje: St. Daukša, A. Domaševičius, J. Meškauskas ir A. Valašinas. Trečioje eilėje: A. Gulbinas, J. Slapšinskas, K. Balkūnas ir J. Mikeliūnas.

dami kad ir CJE, mes galime turėti progų supažindinti kitų kraštų studentijas su savimi, mūsų kraštu ir užmegsti naujus ryšius. Per CJE galime draugauti su minėtų valstybių studentais, su prancūzais, italais, olandais, belgais ir kitais. Techniškų organizavimo kelių ir būdų susirūšti su kitų šalių studentais tuo tarpu neliečiame. Tai spręs asmens kurie dirbs. Mūsų tikslas, — duoti bendrą vaizdą ko norime, ko siekiame. O tikslas aiškus — igyti daugiau prityrimo mūsų studentų organizaciniam ir kultūriniam gyvenimui ugdyti ir patarnauti

Tokie mūsų planai. Dar vienas daugelis. Kiek pajėgos leis, stengsimės suorganizuoti tarptautinį studentų profesinį bendradarbiavimą, ypačiai juristų, ir 2) kas liečia ekonominį gyvenimą, stengsimės iširti Entr'aide Internationale Universitaire, International Students Service, Sanatorium Universitaire International de Leysin problemas, ar mes ten galėsime ką laimėti, ar ne.

Pagaliau, galima taip pat pagalvoti dėl studentų tarptautinės organizacijos taikai palaikyti: ar verta toks skyrius organizuoti Kaune, ar ne. *N. N.*

Five — o'clock

(Senosios Atstovybės nelegalus pranešimas).

1. Tegu biesas jį kur ima tą rinkimų sujudimą — juda žemė, juda oras juda fuksas ir senjoras. Kožnas rodo savo narsą, kožnas keičia savo varšą — iš raudono baltas tampa, baltas tampa, lūpa tampo ir kiekvienas kaip ant dvų rodo veidą bepartyvų: kailiai keičiasi en blok žaizdro, žalgirio, Fak-Blok. —

2. Niekas už socialistą savo balso duot nedrišta, kožnas Markso draugo draugo kaip galėdams pasisaugo ir kaip žaibas bėgti puola nuo tovarišč komsomolo. O pro bėglių minią tirštą balseliukas pasigirsta, plonas, menkas ir vos gyvas, bet, jeibogu, bepartyvus. — Nebajusia, nebijok.. Neiskysiu, aš Fak-Blok.

3. — Stoj, colegos, būkit ramūs, mokslas — chlamas, viskas — chlamas, o virš mokslo, jei kas nori, yra daug daiktų padorių, yra internacionalas, yra bilijardo stalas, yra tautiškas Urbanas, Pale ale restoranas ir daugiau tyliai patyko yra daug gražių dalykų. Dabar.. hm.. į five-o'clock, kurį surengėm Fak-Blok.

4. Prieš rinkimų sujudimą draugas Monkė balsą ima, balsą ima, taiso grimą ir taip daro pranešimą: aš, dievaž, ne korporantas

man nerūpi joks studentas, kas nuveikta, kožnas mato be kalbų ir advokatų, bet dėl labo tų colegų atstovybėje kur miega obalsiu „saldžiai miegok“ pranešu vardan Fak - Blok.

5. Daugel dirbom, daugel darėm, daugel nieko nepadarėm! Veltui Rygon nuvažiavom su latvaitėm pafliirtavom ir kišenėn išikišę parvežėm po vieną klišę. Su kalmukais pagal taktą pasirašėm taikos faktą, su kirkizais ir armėnais — nesišventę bezmėnais.. Ir pasakė po pardon parvažiauvome namon.

6. Daug sumanymų nežuvo, kad nevykdomi jie buvo, daug dar turime galvoje ligi šiol nesugalvoję, tik šiek tiek yr neaiškumų dėl bendrų studentų rūmų, bet prie reikalo išaiškint galimas tas greit ir aiškiai: univerkon kaip zabovą kožnas teatneš po lovą, ir, taip sakant, aplamai — bus studentiški namai.

7. Dėl valgyklos nēr kalbēt ko, čia jau viskas po parėtko tik bufetas ne pro šalį būtų reformuot biškėlį, kad, taip sakant, trupučinka po lašelį po lašuoką tai čia pat prieš univerką, išmeti gražiai sau šerka, išmeti sau, uždainuoja ir į paskaitą žingsniuoji.

Blok Konori

Leiskime skaičiams kalbėti*)

Mūsų lietuviškąją studentiją daugiau sudaro ūkininkų sūnūs ir dukterys. Ūkininkų ekonominiams pajėgumui mažėjant, mažėja ir studentijos prieauglis. Abiturientas, pilnas jėgų ir entuziazmo, atvažiuoja į universitetą. Pagyvena Kaune keletą savačių, praleidžia sutauptus pinigus ir būna priverstas grįžti namo. Mūsų studentija, kaip kolektyvas, studentui į pagalbą ateiti negali, nes josios ekonominis veikimas yra, palyginti, labai mažai išplėtotas. Mes neturim namų, neturim bendrabučių ir kitokių įstaigų, kurios galėtų palengvinti studentijos ekonominį būvį. Tiesa, yra vadinamos fakultetinės organizacijos, kurios rūpinasi studentijos ekonominiiais reikalais, tačiau savo veikimo gerai neišplėtoja, nes sutinka daug kliūčių. Apskritai, mūsų studentija yra per daug individuali ir bendraisiais studentų ar tai ekonominiiais, ar kultūriniais, ar kitokiais reikalais mažai rūpinasi. Pas mus kultūriniai ir ekonominiai reikalai labai dažnai yra net maišomi ir gal būt tik dėl to neretai organizacijose kyla nesusipratimų. Labai dažnai žiūrima daugiau reklamos, o ne darbo. Šiuo sunkiu ekonominės krizės metu kaip tik reikėtų daugiau visos studentijos ir visų organizacijų solidarumo ir šlaugiskumo pagerinti savo ir savo kolegų ekonomiskam būviui. Studentijos tarpe išplėtojus ekonominį veikimą, galima būtų daugeliui studentų palengvinti gyvenimo sąlygas. Nepaslapstis, jog nevienas mūsų kolegų, gyvendami bloguose butuose ir besimaitindami blogu maistu, išeina į gyvenimą turėdami pakrikusią sveikatą. Todėl šalia studentų namų, šalia ligonių kasų reikalinga yra įsteigti ir savišalpos kasas. Gerai yra žmogų gydyti ir padėti jam ligoje, bet dar geriau yra neduoti jam susirgti, neleisti jam tapti invalidu.

*) Redakcija ne su visomis autorias mintimis sutinka, tačiau straipsni, kaip turinti nemaža vertingos statistinės medžiagos, mielai deda.

Aš noriu atkreipti dėmesį į mažumų klausimą mūsų universitete. Trumpai studentijos ekonominį gyvenimą paliečiau dėl to, kad jis glaudžiai rišasi su mažumų klausimu, nes mažumos tokioje proporcijoje, kokioje jos dabar yra, sunkina mūsų, lietuvių, ekonominį būvį. Iš mažumų pas mus pirmoj eilėj eina žydai, toliau lenkai, rusai, vokiečiai ir kt.

Kaip rodo visuotinio Lietuvos gyventojų surašinėjimo duomenis, Lietuvoj lietuvių yra 83,88%, žydų — 7,58%, lenkų — 3,23%, rusų — 2,49%, vokiečių — 1,44% ir visų kitų mažiau 1%. Toliau pažiūrėsimė į un-to statistinius duomenis paskutiniųjų trijų metų bėgyje (žiūr. žemiau tabelės).

Po ranka neturėjau statistikos duomenų evangelikų fakulteto ir todėl i tabelės neįtraukiau.

Iš tabelių matome, kad mažumų skaičius universitete neproporcingas gyventojų skaičiui. Mūsų mažumos mokytojų žmonių skaičiumi yra daug geriau apsirūpinusios, negu mes lietuviai. Šis faktas yra labai svarbus ir verčia atkreipti dėmesį, nes kitaip gresia kultūrinė asimiliacija. Mūsų tautos kultūriniai uždaviniai yra dideli. Lietuva yra slenkstis tarp Rytų ir Vakarų. Jos geografinė ir politinė būklė reikalauja iš gyventojų didelės iniciatyvos ir didelio kūrybinio pajėgumo. Mūsų kaimynai mokliškai yra daug toliau nužengę ir dideliu tempu žengia į priekį. Vokietijoje, pavyzdžiui, 1914 m. buvo 80.000 studentų, o 1930 met. jau buvo 132.000. Tai verčia rimtai susimąstyti mūsų ateitimi, nes mūsų universitete lietuvių skaičius, palyginti su mažumomis, reliatyviai mažėja. Mūsų tautos turtai yra maži. Fizinė jėga yra labai ribota ir negali būti tikruoju mūsų saugumo laidu. Dėl to mums reikalinga daugiau intelektualinio pajėgumo ir kūrybinės iniciatyvos.

Mažumos ekonomiskai, palyginti, yra stipresnės, negu mes, lietuviai, todėl ir jų mokslų siekiančio jaunimo procentas yra didesnis. Užsienio universitetuose daugiausia studijuoja mažumos,

Lietuvių savo lėšomis išvažiuavusių studentų ir užsienį veikiančių, kai tuo tarpu pav. žydų yra gana daug. Aš nieko čia jiems nenoriu prikišti, bet tik konstatuoti jų didesnį ekonominį pajėgumą.

Dabar kyla klausimas, ko reikalauja teisingumas ir teisėtumas? Pagal visuotinio gyventojų surašinėjimo duomenis, mažumos įmoka į valstybės išdą arba, kitaip sakant, jų mokesciai sudaro 16,12% visų pajamų. O naudojasi mažumos universitetui skiriamų lėšų 33,02%, nes mūsų universitete yra toks procentas mažumų. Praėjusiais ir šiais metais statomos universiteto patalpos, pav., klinikos, medicinos fakulteto rūmai, kurių statyba vduotiniškai atseina apie 4 mil. litų. Mažumos prie tos statybos prisideda 16,12% visų išlaidų, o naudojasi 50% padarytų išlaidų, nes medicinos fakultete 1931 m. pavasario semestre visos mažumos sudarė lygiai 50% visų studentų. Štai faktas, kuris yra be galo skaudus. Sprendžiant pagal statistikos duomenis, reikia pasakyti, kad lietuvis moko ne tik savo sūnų ar dukterį, bet

kartu moko veik vieną iš mažumų. Labdarybė, esant sunkiai ekonominiams križei, yra skaudi.

Valstybė yra tautų kolektyvas. Kiekvienas pilietis valstybei turi pareigų, taip pat turi turėti ir teisių. Mažumos turi pareigų. Proporcingai toms pareigoms reikia duoti ir teisių. Mažumų neigt ir varžyt negalima, nes tai neduos naudos nei varžantiems nei varžomiems. Bet lygiai taip pat negali būti valstybės privilegijuotų tautybių, nežiūrint to, ar jos sudarytų daugumą ar mažumą. Negalima leisti, kad mažumos gautų kitų sąskaiton daugiau, negu joms priklauso. Valstybė lėšas turėtų skaityti tautybėms proporcingai gyventojų skaičiui. Todėl prieš akis turint tokius faktus, ar ne laikas jau būtų tam tikriems organams susirūpinti kultūrinės autonomijos klausimu. Universitete mažumų klausimas reikalingas yra reformų. Kokios reformos turi būti, pagalvos ir padarys išvadas pats skaitytojas.

J. Debeikielis

Fabloko genezis ir raida

Jau baigiasi antrieji metai, kaip fakultetinių draugijų blokas, vadinamas trumpai fabloku, turi paėmęs Studentų Atstovybę vadovaujamaį vaidmenį. Fabloke įvykus kai kurių reformų ir iš viso fabloko veidui pradėjus kisti, pravartu trumpai išsirtinti apie fabloko kilmę, staigų iškilimą, tendencijas ir visą raidą.

Prieš dvejetą metų fabloko visai nebuvo. Fakultetinės draugijos ir tuomet neblogiau veikusios ir rinkimus visai neidavo, kaip tai buvo atsitikę su technika ir teisininkais, tai į Atstovybę pravedavo tik po vieną atstovą, kurie, palyginti, mažai ką tereikšdavo. Fakultetinės draugijos rūpinosi grynai savo tiesioginiais reikalais, t. y., mokslo ir savišalpos. Draugijose dirbo visi, kas tik norėjo, be pažiūrų skirtumo. Nesantikos ir kivirčių beveik nepasireikšdavo. Draugijų nariai reprezentaciją Atstovybės pavesdavo daugiau ideologinėms grupėms. Taip truko iki 1929 metų. Nuo to laiko fakultetinėse draugijose ėmė pūsti kiti vėjai. Ši fakultetinių draugijų neaktiškumą, atžvilgiu į Atstovybę, pirmiausia panaudojo kairesnysis mūsų studentijos elementas, vadovaujamas daugiausia varpininkų. Varpininkai panoro netiesioginiu būdu patekti į Atstovybės vadovus. Daugiausia jų pastangomis buvo suorganizuota Fakultetinių Draugijų Sąjunga ir paimtas į rankas vienintelis mūsų universitete studentų laikraštis. Pastarasis buvo gera tribūna reklamai. Pridėjus dar kitas reklamos rūšis (plakatus, atsišaukimus, mitingus) ir ėmus smarkiai peikti buvusių Atstovybių darbus, fablokui pavyko. Čia

reikia pridurti, kad varpininkai ne būtinai skverbėsi patys patekti į pirmąsias vietas, bet veikė ir per tokius, kurie jiems buvo palankūs arba nesuprantą šių pinklių. Tiesa, buvo ir visai rimtų žmonių, kurie suprato kuo čia viskas kvepia, bet jie nesugebėjo ar negalėjo dalykų pakreipti kita linkme.

Tokioj formoj fablokui išrikiavus savo frontą ir nevengiant demagogijos, kuri, nors labai gaila, pasirodo smarkiai veikia mūsų jauną ir neorganizotą studentiją, pasisekė praveisti per 1929 m. rinkimus net aštuoneta atstovų.

Kairiųjų manevras su varpininkais priešaky pasisekė. Tas davė jiems nemaža fanaberijos ir drąsos tolimesniems žygiams. Gerai suprasdami, kad lietuviškos, ideologinės grupės žino tikrąjį jų veidą ir nesiduos už nosies vedžiojamos, fablokininkai ištiesė ranką tautinėms mažumoms ir kairiajam elementui. Prieš lietuviškas grupes ir toliau vedė smarkią akciją. Tautinės mažumos visur ir visuomet prie valdžios glausosi ir todėl noriai rėmė fabloką. Ir taip varpininkai per fabloką pasiekė Atstovybės sostą, kurio taip laukė.

Pavaldžius vienerius metus, kaip paprastai valdantiems, fabloko apetitai dar padidėjo ir į šios Atstovybės rinkimus fablokas ėjo dar su didesne aistra, tačiau studentija ėmė suprasti bloko neuoširdumą ir jo tikrąjį veidą. Per 1930 m. rinkimus tikrasis fablokas surinko tik 7 atstovus. Būklė kiek pataisė tik medikai, praveddami du atstovus, tačiau jie, nebūdami fakultetinių draugijų fabloko nariais, mažai rezonavo ir pačio bloko veikimui. Šioj Atstovybėj blokas liko vėl panabernas ir vėl susidėjęs su tautinėmis mažumomis, o šiemet prisitraukęs ir tautininkus, vėl laikosi išikišęs Atstovybės vairo. Tautininkai fablokui įgrišo, darosi neberekalingi ir nebepakenčiami ir fablokas per Atstovybės prezidiumą, „Lietuvos Studentą“ ir kitą spaudą ima tautininkus prausti, kad jie pagaliau išvystų, kad fablokininkai ir tautininkai nėra artimi draugai. Tautininkai, žinoma, revanšuoja. Iš viso šiemet blokui pradeda nebesisekti. Jis gauna smūgį po smūgio. Didžiausias smūgis, gali sakyti, nockaut'as yra p. Baliūno nuvertimas. Ši stambi fabloko figūra, dėlei savo visiems gerai žinomo netakto, buvo priversta palikti net Atstovybę ir, apskritai, smarkiai susikompromitavo. Pačiose fakultetinėse draugijose ima pūsti kiti vėjai ir kairysis fabloko elementas visai nebeteko po kojų pagrindo. Jau visas mėnuo, kaip prezidiume vyksta kivirčiai ir jis braška. Gražiosios fabloko organizatorių svajonės dūžta viena po kitos.

Ką čia dabar kaltinti? Daugiausia pačius organizatorius. Buvo pamiršta geležinė tiesa, kad lazda turi du galus. Nereikia dabar ant nieko pykti, jei atsisuko kitas galas. Kaltas tas, kas pirmasis šią lazda ėmė į rankas.

Einant prie galo, reikia atvirai pasakyti, kad fabloko misija yra vis tik nežymi. Jų nuopelnai daugiau reklamos padaras. Daug nuveikti pagaliau nebuvo ir kam. Mažumos dėl Atstovybės darbų niekuomet prakaito neliejo, o saviškių buvo vis tik maža (kai kuriose komisijose mažumos sudarė daugumą) ir,

1 TABELĖ

1929 m. pavasario semestro klausytojų skaičius tautybėmis:

TAUTYBĖ	Teolog.-Filosof. fakult.	Humanit. fak.	Teisių fak.	Gamtos-Matem. fak.	Medicin. fak.	Technik. fak.	Iš viso	% iš bendro stud. ntų skaičiaus
Žydų	2	225	335	131	294	83	1070	28,55 „
Lenkų	—	9	43	7	15	10	85	2,02 „
Rusų	—	10	13	6	6	12	47	1,02 „
Vokiečių	—	9	7	3	3	3	30	0,78 „
Latvių	—	2	—	—	4	2	10	0,26 „
Gudų	—	1	—	1	1	4	7	0,18 „
Totorių	—	—	1	—	—	—	1	0,02 „
Anglų	—	—	1	—	—	—	1	0,02 „
Žinių nesut.	—	2	2	1	—	1	6	0,15 „

2 TABELĖ

1930 m. pavasario semestro klausytojų skaičiai tautybėmis:

TAUTYBĖ	Teolog.-filosof. fak.	Humanit. mokslų fak.	Teisių fak.			Matem.-Gamtos fak.				Medicinos fak.			Technikos fak.			Iš viso	% iš bendro studentų skaičiaus	
			Teisių sk.	Ekonom. sk.	Iš viso	Matem. sk.	Fizikos chem. sk.	Bio.og. sk.	Iš viso	Medic. sk.	Farm. sk.	Odont. sk.	Iš viso	Statybos sk.	Technol. sk.			Iš viso
Lietuvių	413	476	530	299	829	88	16	66	170	240	44	69	353	122	118	240	2494	66,91%
Žydų	3	205	263	28	291	55	10	49	114	145	94	92	331	37	46	83	1027	27,86 „
Lenkų	1	8	20	15	35	4	2	5	11	7	10	4	21	5	7	12	88	2,09 „
Rusų	—	14	10	4	14	5	1	1	7	6	1	4	11	3	10	13	59	1,58 „
Vokiečių	—	14	3	3	6	4	1	—	5	4	—	1	5	3	—	3	37	0,99 „
Latvių	—	—	—	2	2	2	—	—	2	2	—	1	3	1	1	2	9	0,24 „
Gudų	—	2	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	1	3	—	3	8	0,21 „
Totorių	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,02 „
Žinių nesuteikė	—	—	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	4	0,10 „

3 TABELĖ

1931 m. pavasario semestro klausytojų skaičiai tautybėmis:

TAUTYBĖS	Teolog.-filosof. fak.	Humanit. mokslų fak.	Teisių fak.			Matem.-Gamtos fak.				Medicinos fak.			Technikos fak.			Iš viso	% iš bendro studentų skaičiaus	
			Teisių sk.	Ekonom. sk.	Iš viso	Matem. sk.	Fizikos chem. sk.	Bio.og. sk.	Iš viso	M. dic. sk.	Farm. sk.	Odont. sk.	Iš viso	Statybos sk.	Technol. sk.			Iš viso
Lietuvių	420	463	548	380	928	71	14	54	139	260	63	86	409	205	74	280	2650	66,98%
Žydų	2	203	245	21	266	41	10	83	134	155	108	99	362	85	26	111	1078	27,25 „
Lenkų	—	8	22	11	33	3	1	7	11	6	9	6	21	14	2	16	89	2,95 „
Rusų	—	13	14	3	17	2	1	1	4	7	1	5	13	17	3	20	67	1,69 „
Vokiečių	—	20	2	4	6	2	1	—	3	4	1	3	8	4	1	5	48	1,59 „
Latvių	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	1	—	1	3	0,15 „
Gudų	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	5	0,22 „
Karaimų	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	0,05 „
Žinių nesuteikė	1	2	1	2	3	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	7	0,17 „

„Lietuvos Studento“ špilkos

Jau antri metai Fakultetinių Dr-jų Sąjunga leidžia dvisavaitinį laikraštį — „Lietuvos Studentą“. Pradėdamas citi, jis pasižadėjo nepriklausyti jokiai ideologinei grupei ir būti tikru visų studentų draugu ir jų ekonominių ir kultūrinių reikalų gynėju. Pažadas gražus ir pagirtinas. Reikia tik pasigailėti, kad praktikoje jo labai maža buvo laikomasi. „L. St.“ ne tik propagavo socialistų lagerį, bet dar nekartą šalia jo esančioms dr-joms špilkas kasiūdavo ir jas negražiai ižeidinėdavo, ar tai netiesiogiai informuodamas, ar tyčia iškraipydamas faktus. Ypač tuo pasižymėjo (15) nešvariai spaudos apžvalgoje užkabinėjamos tos studentų organizacijos, kurių nariai in corpore eina išpažinties ir priima komuniką. Jie vadinami Vatikano piliečiais.

Arba vėl 16 nr. rašoma apie studentų namus. Rodos rimtas klausimas. Tačiau nei iš šio, nei iš to ateitininkai, tautininkai ir net redaktoriaus broliai žaizdrininkai (šie, žinoma, tik dėl vaidinamo objektyvumo) vadinami parsišalėliais partijoms, be individualizmo, su nustelbta iniciatyva, be savojo „aš“ ir kitaip. Nesversime, kiek savojo „aš“ turi „L. St.“ redakcija ir dabartinė Fakultetinių Dr-jų S-gos vadovybė, tačiau pažymėsime, kad tokiais piktaiš ezrinimais nieko gera nebus pasiekta. Ne „nesroviniškas“ užsimaskavę pastatys studentų namus, bet solidarčiai visa studentija, remiama visuomenės ir vyriausybės.

Ko pagaliau vertos „L. Studento“ informacijos? — Jei apie studentų gyvenimą ir veikimą spręstume tik iš akademinės kronikos (15 nr.), tai išeitų, kad u-te būna tik „Varpo“ Dr-jos, žaizdrininkų, na ir fakultetinių dr-jų susirinkimai. Arba vėl. Nejaugi tokios negudrios „L. St.“ galvos, kad apie Teol. Filosofijos Fakulteto sureformavimą galima buvo tik tendencingais K. Mariaus žodžiais, pakartotais iš „L. Aide“ (13 nr.) informuoti studentiją. Reikia tik apgailėti tokį nerimą žilbumą.

Kolegos iš „L. St-to“ ir fakultetinių! Gana vaidinti, Būkite atviri ir nesidangstykite kaukėmis. Tuo labiau, kad fakultetinėse dr-jose sėkmingai galima dirbti ir tikraisiais vardais vadinantis. Būtų labai gražu, jei čia pareitų visokio ideologinio ir beideologinio arba nesrovinio nusistatymo studentai. Būtų net labai naudinga, jei atskirų idologinių dr-jų nariai išmoktų tikrai nuoširdžiai bendrauti. Juk tiek daug bendrų reikalų, tiek daug gyvų problemų šiandien gyvenimas stato visam akademiškam jaunimui! Reikia tik pagalvoti!

Šia ugdomąja skatinimo ir objektyvios informacijos kryptimi, man rodos, „Lietuvos Studentas“ ir turėjo savo vairą pasukti (taip ir žadėjo), o ne purkštauti ir špilkas kasioti nors kito, bet vis dėlto rimto ideologinio nusistatymo studentams.

J. Kupolis.

Kas girdėti Estų studentijoje

(Pasikalbėjimas su stud. Ilmaru Tõnissonu).

Ponas Ilmaras Tõnissonas yra Estų Studentų Atstovybės vicepirmininkas ir iš viso vienas žymiausių Estų akademiškos jaunuomenės vadų. Šiais metais yra išleidęs knygą: „Tartu Ulio pilaselu“ (Tartų studentų gyvenimas) Tõnissonas dalyvavo SELL konferencijoje ne kaip Estų studentijos delegacijos narys. Dabar yra atvykęs į Lietuvą kaip žurnalistas. Svetys yra pamėgęs Lietuvą ir gerai pažįsta jos gyvenimą.

Mūsų korespondentui, turinčiam gerą asmenišką pažintį, teko surinkti apie estų studentiją daug žinių, kurių svarbiausias patiekiami maloniems skaitytojams.

Kaip seras Jūsų gyvenimas ir kokiais pagūdais studentija susiorganizavusi?

— Tartu universitetas šiemet švęs savo 300 metų jubiliejų, tačiau studentijos judėjimas prasidėjo daug vėliau. Pirmoji organizacija įkurta Tartu 1870 metais. Eesti Uliopilaste Selts (Estų Studentų Draugija), kuri dabar turi apie 300 narių ir apie 400 narių filisterių ir yra viena populiariausių studentų draugijų. Draugijos spalvos yra paimtos ir tautinei vėliavai. Draugija yra daug nuveikusi ir tautinei dirvoj, įkurdamą didelį tautos muziejų, suorganizuodama estų literatūros biblioteką, daug prisidėjusi prie tautos nepriklausomybės atkovojoimo. Savo filisterių tarpe turi buvusį prezidentą Strandmaną, seimo (Riigikogu) pirm. Einbundą, Tartu universiteto rektorių Köppą, buvusį valstybės galvą ir dabartinį užsienio ministerį Tõnissoną (svečio tėvas), buv. užsienio ministerį Lattiką ir daugelį kitų žymių valstybės vyrų. Čia turiu pastebėti, kad ir kitos draugijos ir korporacijos turi filisterių tarpe žymių valstybės vyrų.

Vėliau estų studentų diferenciacija ejo dviem kryptim. Iš vienos pusės ėmė kurtis draugijos ir iš antros pusės — korporacijos. Daugiausia organizacijų atsirado po Rusų revoliucijos (1905 m.). Organizacijos ėmėsi kurtis ne tik Tartu, bet taip pat Rygoj, Maskvoj, Peterburge ir kt. Dabar yra iš viso per 30 įvairių estų studentų organizacijų ir maždaug vienodai korporacijų ir draugijų. Draugijos nuo korporacijų skiriasi tuo, kad pirmosios akcentuoja daugiau visuomeninį darbą ir nesilaiko korporantiškų tradicijų, korporacijos daugiau kreipia dėmesio į susigyvenimą ir korporantiškumą. Šiuo klausimu p. Tõnissonas suteikė nemaža statistinės medžiagos, kurią dėl vietos stokos išleidiame.

Kas yra studentijos reprezentacinis ir bendrasis organas?

— Bendrasis reprezentacinis organas yra Studentų Atstovybė, renkama kasmet kovo mėn. Atstovybę sudaro 30 atstovų. Atstovybė veda visus santykius su užsienių studentija ir rūpinasi studentijos ekonominiiais reikalais. Studentai turi savo bendrus namus ir daug įvairių įstaigų.

Koks yra studentijos tarpusavio sugyvenimas? Kas nūn Jūsų gyvenime aktualiausia?

— Palyginti geras. Ypač santykiai pagerėjo paskutiniaisiais laikais. Stu-

dentiją labiausiai riša bendri tautos klausimai. Paskutiniu metu yra sukurta bendra studentų draugija ARK, kuri daugiau turi nacionalistinio pobūdžio. Ši draugija randa didelio pritarimo beveik visų estų studentų organizacijose ir jos žygiais yra plačiai susidomėjusi visuomenė. Šis judėjimas pradėjo reikštis praėjusį pavasarį, kada kilo protestas prieš rusų kalbą dėstančius profesorius; šį rudenį judėjimas pasireiškė didele studentijos propaganda už tautinę pramonę ir, pagaliau, protestu prieš įkūrimą prie universiteto vokiečių akademijos. Šios draugijos tikslas: 1) kelti tautos solidarumą tiek per studentiją, tiek plačiuose visuomenės sluoksniuose, 2) kovoti prieš klasinių partijų vienašališką nusistatymą — kelti pirmoj eilėj klasės, o ne tautos reikalus, 3) kovoti prieš tautinių mažumų neloyalų nusistatymą estų tautinės kultūros atžvilgiu, 4) paruošti tautai naujų vadų, 5) kovoti prieš komunistinę tendenciją, pasireiškiančią naujog estų literatūroj. Šiems tikslams siekti kuriamos sekcijos, studijų būreliai ir skiriami provincijose. Taip pat naudojama spauda, protestai, notos, išvykos ir provinciją ir t.t. Taip, pavyzdžiui, per Estų tautos šventę lapkričio mėn. 24 dieną manoma suorganizuoti bent 600 studentų išvyką į provinciją ir ten organizuoti aktus, iškeliant juose didžiausias Estų tautos problemas ir gyviausias reikalus. Į šį darbą ruošiasi visa studentija vieningai be nusistatymų skirtumo.

Studentija turi dabar daug aktualių reikalų. Šią vasarą ruošiamės prie 300 metų mūsų universiteto jubiliejaus, kuris turės būti tinkamai paminėtas. Taip pat ruošiamasi Suomij—Estų studentų dienai (Tagung). Tikimės turėti svečių iš Suomijos apie 500. Suomij—Estų bendradarbiavimas yra labai išsiplėtęs ir mes masiniai vieni antrus lankom.

— Kokios Jūsų pažiuos į SELL?

— Ši sąjunga yra vertinga, tik jai reikėtų, mano nuomone, mažiau politikuoti. Pirmoj eilėj turėtų kaupti daugiau dėmesio į tarpusavio susipažinimą ir kultūrinį bendradarbiavimą. Tas pats tenka pasakyti ir apie C.I.E.

— Kokia Jūsų pažiuura dėl lenkų įtraukimo į SELL?

— Jau kaip pastebėjau, esu nusistatęs bet prieš kokią politiką SELL. Kadangi lenkai nori įstoti grynai politiniais motyvais, tai aš esu prieš tokį įstojimą. Šis klausimas paskutiniojo SELL konferencijoje, mano supratimu, nevisai tinkamai buvo pastatytas ir todėl jis įgavo tokią aštrią formą. Manau, kad jis turėtų daugiau visai nefiguruoti SELL veikimo programoj. Taip mano, spėju, daugumas estų studentų. Panašūs vėjai, kiek žinau, ima pūsti ir suomių studentijos tarpe.

— Kaip žiūrite į lietuvių ir estų studentijų santykius?

— Santykiai labai reikalingi, tačiau lig šiol daugiausia buvo tik gražūs norai. Prie lietuvių estai turi daug simpatijų ir todėl, manau, bendradarbiavimas nuolat augs ir plėsis. Reikėtų didesnio tarpusavio pažinimo. Reikia tikėti, kad ateity santykiai nuolat gerės.

3

V. D. Un-to Stud. Ateitininkų kandidatų į Stud. Atstovybę sąrašas

1. Domaševičius, Adolfas
2. Viliamas, Vladas
3. Gratkauskas, Juozas
4. Slapšinskis, Juozas
5. Pletkytė, Stasė
6. Čitavičius, Bronius
7. Kleiva, Kazys
8. Vaičiulaitis, Antanas
9. Dagelis, Jonas
10. Tamošauskas, Liudas
11. Titas, Petras
12. Jasiukevičius, Jonas
13. Vaitonytė, Ona
14. Pranskūnas, Stasys
15. Krasnickas, Pranas
16. Bajerčius, Jonas
17. Graževičius, Albinas
18. Kazlauskas, Bronius
19. Dundulis, Bronius
20. Minkevičius, Petras
21. Valiukevičius, Vytautas
22. Sidabras, Jonas
23. Balsytė, Viktorija
24. Lingis, Juozas
25. Dumčius, Stasys
26. Ankudavičius, Stasys
27. Urbas, Domininkas
28. Balčiūnas, Silvestras

pagaliau, tie patys neįgudę naujokai. Studentijos bendras judėjimas tik apsnūdo.

Žiūrint fakultetinių draugijų akimis, mums atrodo, kad fakultetinės draugijos, kaip tokios, įėjusios į Atstovybę nieko nelaimėjo savo tiesioginiams tikslams pasiekti. Tuo tarpu jos pas save sudrumstė ramybę, gerą darbo nuotaiką, daug išeikvojo be reikalo energijos. Jei tiek energijos būtų padėta tiesioginiams tikslams, kiek dabar jos išeikvota ginčams dėl Atstovybės ir Atstovybėj, tai būtų daug daugiau laimėta. Ir iš šios tribūnos, iš kurios dabar gal nederėtų panašiai šnekėti, vis tik man norisi pasiūlyti fakultetinėms draugijoms rimtai pagalvoti, ar joms ir toliau yra būtino reikalo eiti į Atstovybę.

Fakblokas vis dėlto neįrodė savo egzistencijos prasmės.

V. Ramdavielis.

29. Kučinskytė, Liuda
30. Barzda, Petras Pov.
31. Strazdaitė, Marė
32. Senavaitis, Antanas
33. Paplauskas, Antanas
34. Vilkaitė, Katrė
35. Miknevičius, Vladas.

Rinkimų katarinka

Šiandie kožnas demokratas Sako blogas aparatas, Sako sotūs ir bagoti, Tik nėra kur mitinguoti. Kad įrodžius mintį šita Prašau šita parašyta Parašyta perskaityti Ir sprendimą padaryti.

Kai studentai peštis ima Dėl ateinančių rinkimų, Dreba univerkos sienos, Skundžiasi sargū ne vienas. Univerkos sienos dreba, Kad plakatai ant jų kabo, Kad plakatai jas apkloję Per akis visaip meluoja. Žada visko, duoda nieko, Nes žadėt duk nėra grieko... Skundžiasi sargai su šluotom, Vaikšto rankom prakaituotom — Šluoti popierių nespėja, O juos sėja vis ir sėja, Sėja žydas, sėja lenkas, Nežiūrėdami kas renka, Sėja neo-lituanas, Nes daugiau laimėti mano... Fakultetinės draugijos Srovinių draugijų bijo, Bijo, kad iš fakultetų Joms išeiti nereikėtų. Atstovybėn, kad pakliūtų Rodo narsą tiesiai liūto — Kur pritrūksta kandidatų Ten valdyba susistato, Kur kitaip nebeišeina Nauju sąrašu išeina. Sąrašus į vieną eilę Susidėję žiūri meiliai, Žiūri į humanitarą, Kur jis eina, ką jis daro. Žiūri, kad su farmaceutu Fizikas nesusipjautų, Arba tarp ekonomistų Medikė nepasiklystų. O studentija, kaip matos, Visiška kitos ukvatos. Vyrs į vyrą, pets į petį Meta balsą tik už tretį.

Vienas iš Anų.

Ginčijasi dėl nuopelnų

Prieš St. Atstovybės rinkimus „L. Žinios“ pesimistiškai giria varpininkus, kurie A-bę vedą darbo linkme. Per paskutinius dvejus metus esą daug padaryta:

Išgauta visa eilė nuolaidų (kinuose, teatruose, valgyklose, skalbyklose, kirpyklose). Neveltui St. Atstovybės vardas liko populiarus ir reikšmingas. Šita nauja krypti kaip tik davė varpininkai, kurie visu uolumu ėmėsi bendrojo studentijos darbo tikslu pakelti mūsų studentijos tiek materialinę, tiek intelektualinę būklę (lapkričio 10 d. nr.)

„L. Aide“ (lapkričio 13 d. nr.) dėl mirtų nuopelnų skaitome:

Jei tai rašo kuris nors varpininkas, tai rask gi tu man didesnį akiplėšiskumą tokiais prašimamais mulkinti visuomenę ir girtis neuztarnautais nuopelnais! Teisybė, kad po priedanga teišininkų draugijos paskutiniu metu atstovybėj pirmininkavo varpininkas, bet

norėtusi paklausti, kiek gi jis ekonominių istaigų pristeigė? — Per šiuos dvejus metus St. At-bė, ko ankstybesnės atstovybės neturėjo, gavo iš valdžios iki 60 tūkstančių litų ir nei vienas litas nebuvo paskirtas kokiū nors imonių, ar tai valgyklų, ar tai parduotuvių, ar tai knygynų steigimui. Giriasi, kad, girdi, gauta nuolaidos valgyklose, skalbyklose, pirtyse, kirpyklose, teatre, kinuose, knygynuose. Teisybė, kad šiose imonėse gautos nuolaidos, bet tai ne varpininkų nuopelnas, o atstovybės ekonominės komisijos, kurios priešakys šiemet kaip tik stovėjo tautininkas (neolithuanas)

Ir suprask dabar blaivus žmogus kiekno tie visi nuopelnai, kada varpininkai sako — „mūsų“, o tautininkai — „mūsų“. Linkėtume dar prieš rinkimus solidarčiai jais pasidalyti. Mums atrodo, kad visus metus dirbusiai pozicijai negražu peštis dėl tuščios garbės, kuri praena...

Akademinis gyvenimas

LENKŲ Į SELL PRIĖMIMO KLAUSIMAS

Kaune įvykusioje SELL konferencijoje, kurioje nepavyko išspręsti lenkų priėmimo klausimo ir kilo eilė nesusipratimų, buvo numatyta šį rudenį sušaukti extra konferenciją Rygoje. Patyrėme, kad šios konferencijos Rygoje nebus. Kita SELL konferencija įvyks 1932 metų pavasarį. Reikia manyti, kad joje greičiausiai ir bus svarstomas lenkų priėmimo klausimas.

MENO DR-JAI „ŠATRIJA“ PENKERI METAI

Š. m. lapkričio 13 d. suėjo lygiai 5-ri metai nuo to laiko, kai būrelis studentų ateitininkų menininkų ir mėgėjų, p. p. Paukštelio, a. a. Petrušaičio ir kitų iniciatyva, su prof. V. Mykoliaičio—Putino ir prof. J. Ereto pritarimu įsteigė atskirą studentų at-kų draugiją „Šatrijos“ vardu. Per tą penkerių metų laiką „Šatrijos“ Meno Draugija nemaža yra nuveikusi savo darbo srityje, o dar daugiau yra tam meno kūrybos darbu padarę atskiri jos nariai. Dabar plačiai žinomi mūsų jaunesnieji rašytojai, poetai — Grušas, Paukštelis, Romanas, Neris, Brazdžionis, Tulauskaitė, Vaičiulaitis ir kiti., buvo arba yra „Šatrijos“ literatūro kolektyvo nariai.

Penkerių metų sukaktuvių proga Meno Draugija „Šatrija“, naujos valdybos iš P. Karuzos, F. Breimerio ir M. Mykolaitytės vadovaujama, yra pasiryžusi reformuoti visą draugijos veikimo programą ta prasme, kad dr-ja viešai pasirodytų kaip aiškus katalikų menininkų kolektyvas ir duotų tam tikrą toną literatūros gyvenimui. Projektuojama sukaktuvėms paminėti išleisti literatūros almanachą Šatrija. Iškilmingas sukaktuvių minėjimas nutarta atidėti pavasariui, kada bus įsitaisyta draugijos vėliava. Dabar Meno Draugija „Šatrija“ turi daugiau kaip 30 aktyvių narių; garbės nariais yra — prof. V. Mykolaitis — Putinas (jisai laikomas ir „Šatrijos“ garbės pirmininku), prof. St. Šalkauskis, prof. J. Eretas ir poetas L. Gira.

DĖL KORPORACIJŲ KONVENTO.

Jau nuo pėnai susirūpinta įsteigti V. D. U-to korporacijų konventą. Tuo reikalu buvo nemaža tartasi ir jau kai kieno ši idėja gausiai palaistyta alumni. Tačiau konventas vargu bus įsteigtas, nes prieš jį, kiek teko patirti, yra nusistačiusi ir univesiteto vadovybė.

Mums teko be to patirti, kad kitos draugijos, kurios negalėsiančios patekti į konventą, taip pat pradeda organizuotis, nes konventas, jei jis bus įkurtas, numato joms uždrausti nešioti tris spalvas ir kt. Mums atrodo, kad su korp. konventu reiktų dar palaukti, nes iš viso jo reikalas yra labai abejotinas. Tai būtų daugiau vokiško bursiškumo mėgdžiojimas ir inėštų nesveiko separafizmo. Bendravimui formų galima ir be konvento rasti.

TEISININKAMS LEISTA

Ne viename fakultete nematyti tiek rūkančių uždraustose rūkyti vietose, kiek Teisių fak-te. Gal teisininkai draudimus supranta atbulai?

CENZO PAVOJUS PAŠALINTAS!

Nes Kaune įsteigta «KALBANAEUM» B-vė, kurios tikslas padėti įsigyti cenzą būnant namie, arba tarnyboje. Pamokos dėstomos už akių raštu, laiškais. Jokių vadovėlių nebereikia. Užsirašyti galima visuomet. Pamokas dėsto šie mokytojai: M. Spetylienė, J. Talmantas, Vyt. Bičiūnas, V. Kamantauskas, D-ras A. Scholz'as, P. Šliažas, D-ras Pakuchas, Agr. J. Valatka, J. Norkus, T. Stonis, J. Vosylis, D-ras Jasaitis, P. Repšys, Dipl. kom. A. Var-nas, Dipl. kom. H. Trapikas, Kun. Remeikis, Agr. V. Kateiva ir kiti.

Neturtingiems teikiama žymūs palengvinimai.

Kreiptis: KAUNAS, KALBANAEUM B-vės už akių dėstymo Institutas, Janionio g-vė Nr. 35 telf. 21-18.

Egzaminai Kaune baigusiems 4, 6 ir 8 klases.

Patogiausiomis sąlygomis

uniforminį bei civilinį drabužį gali pasisiūdinti

Lietuvos Kariuomenės Invalidams Šelpti Komiteto k-vėje

Kaune, Laisvės Alėja 18 nr., telef. 616. Graveriaus d-vės telef. 600

Kepurės, sagos, įvairūs ženklai, diržai, vėliavos galima pirkti krautuvėje. Prekės gali būti siunčiamos paštu išperkamuju mokesčiu. Su garantijomis praktikuojamas išsimokėjimas.

Akc. „Žalio“ B-vės spaustuvė Kaune.

„IUSTITIA“ ŠVENTINS VĖLIAVA

Lapkričio 22 dieną „Iustitios“ korporacija šventina savo vėliavą. Ta proga 11 val. bus pamaldos studentų bažnyčioje, 14 val. iškilmingas susirinkimas Ateitininkų Rūmų salėje ir vakare (19 val.) pasilinksminimas, į kurį kviečiami visi ateitininkai ir prijaučiantieji.

VARPININKAMS SLYSTA

„Varpo“ Dr-ja kelerius metus valdė Stud. Teisininkų ir Ekonomistų Draugija. Joje jautėsi šeiminkais, nesiskaitė su kitų nuomonėmis, žodžiu, buvo įvedę savo diktatūrą. Tie simptomai ypač pasireiškė per valdybos rinkimus. Tačiau lig laiko aša ašotį laiko. Paskutiniame susirinkime paaiškėjo, kad varpininkai, būdami valdyboje, beveik tik sau imasi paskolas, kad jų laikų negražina ir panašiai. Dėl viso to trūko studentų kant-rybė ir beveik visi pasisakė prieš toki „gaspadoriavimą“.

Taip pat buvo pašalinti nemokantieji nario mokesčio nariai. Ir šių tarpe daugiausia varpininkai. Dėlto varpininkiška valdybos dalis smarkiai grynė vi-sus draugijai kaltus asmenis. Nors susirinkimas priešingai nutarė, bet skolininkų gynėjai išvadų nepadarė.

KEISTI DALYKAI STUD. ATSTOVYBĖJE

Lapkričio 12 d. įvyko Stud. Atstovybės plenumo posėdis, kurį atidarė vice-pirmininkas A. Diržys (taut.). Atidare-pereiškė, kad dėl varpininkų negražaus su juo elgesio (preziume pareikšto nepasitikėjimo) iš prezidiumo išeinąs ir atsiskakė toliau vesti posėdį. Atsistatydinimo raštą buvo padavęs ir pirm. B. Širvinskas. Abiems atsistatydinus, nebuvo kam vesti posėdį. Pirmininkauti buvo pakviestas seniausias atstovas. Socialistai, žydai ir lenkai siūlė Širvinsko prašymo nepriimti ir reikalavo balsuoti. Už prašymo nepriėmimą balsavo (teisingiau — pasitikėjimą pareiškė) tik 16, o 21 dėl balsavimo neteisėtumo susilai-kė. Vadinas, Atstovybės pirm. B. Širvinskas nesurinko pasitikėjimui reika-lingo balsų skaičiaus. Vis dėlto jis at-siėmė atsistatydinimo pareiškimą ir užėmė pirmininko vietą.

STUD. ILMARAS TŌNISSONAS PAS ATEITININKUS

Sekmadienį Estų studentijos svečias teikėsi atsilankyti medikų at-kų „Gajos“ korp. baliuje, kur su gajininkais jaukiai praleido vakarą.

STUDIJUOS TAUTINES PROBLEMAS.

Studentų Ateitininkų „Vytauto“ Klubas yra nusistatęs šiemet ypatingo dėmesio kreipti į didžiųjų tautinių problemų nagrinėjimą: Vilniaus, Klaipėdos, lietuvių tautinių mažumų užsieniuose ir kt. Taip bus daroma atskiruose rate-liuose ir pavidalu viešų paskaitų, kurias galės lankyti visa studentija. Šis darbas jau pradėdamas.

Ž. Ū. AKADEMIJOS STUD. ATSTOVYBĖ

Šiam rudens semestre sudaro 15 atstovų, kurie kartu eina ir savo semestrų seniūnų pareigas.

Atstovybės prezidiumo sudėtis tokia: pirmininkas — Juozas Bakanas (ateit.), vicepirmininkas — Teofilus Lipnius (kult.), sekretorius — Jonas Butkus (ateit.).

Telegramos iš rinkimų fronto

VII-OS STUD. ATSTOVYBĖS RINKIMAI

Įvyksta I-muose u-to rūmuose šeštadienį nuo 8 iki 20 val. ir sekmadienį nuo 8 iki 19 val. Rinkimų metu dežuruoja są-rašų atstovai. Balsuojant reikia turėti studijų knygele.

HUMANITARŲ MAISYTAS SARAŠAS ĮSIRASĖ 9 NR. O NEPARTI-TINIAI HUMANITARAI PATVIR-TINTI 23 NR.

Humanitarai šiemet pasielgė savotiš-kai. Trys valdybos nariai be tarybos sprendimo (kaip reikalauja įstatų 27 §) nutarė eiti į Atstovybės rinkimus ir trise sudarė kandidatų sąrašą. Kaip ir galima padoriai tikėtis, patys save įrašė į pir-mas tris vietas. Toliau, kaip teisingai „Lietuvos Aide“ buvo paskelbta, įrašė aušrininkų, kultūrininkų pirmininkus, „Aušrinės“ redaktorius, žaizdrininkus žydą (jam visai to nžinant; ir kai paskelbė agitacinėse kortelėse, šis, kaip pridera, užprotstavo: „svarbiausia, kad iš viso čia daug kas nesutinka su mano pažiūromis“), arabą (kurį, berods, ko-misija išbraukė!) ir kelias mergužėles dėl fasono. Vyrams gaudyti.

Prieš valdybos be teisės sudarytą šį 9 nr. Humanitarų Dr-jos kandidatų są-rašą, kiti tos valdybos nariai užprotstavo, iš to sąrašo save išsibraukė ir apskundė jį Univesiteto Teismui.

Susidarius tokiam humanitarų sąrašo pavojui, nepartiniai humanitarai, dau-giausia jaunieji rašytojai, sudarė nepar-tinį visų humanitarų (ne tik Humanita-

ry Dr-jos narių) sąrašą Nr. 23, kuriame vadovauja tokie žmonės: Kazys Inėiu-ra, Ben. Babrauskas, St. Grigaliūnas, Vac. Rutkauskas, Bern. Brazdžionis, Kaz. Barauskas, Ant. Jasiūnas, Vac. Ka-valiauskas ir kt.

YLA IŠ MAISO IŠLINDO

Teisininkų—ekonomistų dalis, atski-lusi nuo bendros Teis.—Ekonomistų Draugijos, susiblokavo su varpininkais. Blokavimosi sąlygos tokios: jei varpi-ninkai nepraves dviejų atstovų, tai kiek truks, pridės atskilusieji teisininkai. Taigi teisininkai gali tik papenėti var-pininkus. Teisingai sakoma, kad tai naujas varpininkų bučius. Žiūrėsim kaip seksis.

BLOKUOJASI

Pirmausia blokuojasi visos fakulte-tinės draugijos ir antrais likučiais dar su jomis blokuojasi medikai ir žemai-čiai. Taip pat blokuojasi „Neo Lithu-anai“ su „Filiae Lith.“, vokiečiai su ru-sais ir visi socialistai.

TAUTININKŲ NUSISTATYMAS

Mums teko patirti, kad neolituanai neseniai senjorų sueigoje plačiai išsitarė dėl savo užimtos linijos teisininkų drau-gijoj ir dėl linijos būsimoj Studentų Atstovybėj. Vieni įvertino teigiamai dabar užimtą liniją teisininkų draugijoj, kiti smarkiai ją kritikavo, motyvuodami tuo, kad ateitininkai gali neolituanus greit išstumti. Būsimoj Atstovybėj stengtis paimti pirmininko vietą, o jei ne, tai bent vicepirmininko ir I-mo sekretoriaus. Taigi, norai labai gražūs. Tautininkai būtina nori paimti Atstovybę į savo rankas, nes dabartinių Atstovybių linija jiems nepatinka. Sau pritarėjų ypač ieško kai kurių korporacijų tarpe.

RINKS IR KOMUNISTAI

Šiemet į rinkimus eina ir stud. dr-ja „Aurora“, kuri, kaip teko patirti, yra komunistiškai nusistačiusi.

HUMORESKA

Pėnai ir užpėnai plačiai buvo kal-bėta, kad pirmieji teisininkų atstovai (varpininkai) garantuoti įeiti į Atsto-vybę, — patys balsavę už varpininkų są-rašą. O šimet esą nutarta, kad visi „Ro-muvos“ korporacijos nariai po kon-vento išsirikiaivę su savo leitenantu prie-šaky būtina turės mesti balsą už „Ro-muvą“. Taigi pirmas Humanitarų Dr-jos sąrašo 9 nr. atstovas, romuvietis, Dr-jos valdybos narys, įeis, tur būt, į Atstovy-bę, nors pats už savo sąrašą neturi teisės balsuoti...

Redagavo J. Slapšinskas.

SKANIAI PAVALGYSI

„ATEITIES“ valgykloj

PIGIAI PIRKSI

„ATEITIES“ koperatyve

Laisvės alėja 3 nr.,

telef. 37-37

Šiandien yra „YLA“

baisiausias instrumentas,

nes tuo vardu dabar eina juokų, satyros ir šleivo gyvenimo veidrodis. „YLOS“ žurnalo jau išėjo trys numeriai. Atskiras numeris kaštuoja 80 centų. Gruodžio mėn-įšeis 4 nr. Visi ke'uri numeriai kaštuoja 3 litus. Užsisakyti galima šiuo adresu Kaunas, Kęstutis'o gatvė 11 nr. „YLOS“ redakcija Norintieji „YLA“ užsisakyti užsienio, moka už šiuos keturius numerius 1/2 dolerto. Reikalaukite kioskuose.

STUDENTAI-ĖS!

Verta išbandyti savo laimę!

Juk 10.000 litų, 5.000 litų arba nors ir tūks-tantinės baloje nesivalkioja.

Įsigijęs LIETUVOS AERO KLŪBO

prijaučiančių narių bilietą už 5 litus — laime šyptelėjus — turėsi progos lai-mėti ir kartu paremti Lietuvos Aero Klūbą — šią kraštui naudingą organizaciją.

Dabar tēmyk laimėjimus!

- I. 1 premija — sportinis lėktuvas arba 10.000 litų grynais pinigais.
- II. 1 premija — oro kelionė aplink Eu-ropą iki 10.000 kilometrų laisvai pasi-rinktu maršrutu, pav.: Kaunas-Berlynas-Paryžius - Madridas - Roma-Pracha-Kau-nas arba 5.000 litų grynais pinigais.
- III. 1 premija — oro kelionė iki 4000 klm. laisvai pasirinktu maršrutu arba 2000 grynais pinigais.
- IV. 2 premijos—oro kelionė iki 2.000 klm. laisvai pasirinktu maršrutu arba 1000 lt grynais pinigais.
- V. 5 premijos — oro kelionė iki 1000 klm. laisvai pasirinktu maršrutu arba po 500 lt. grynais pinigais.
- VI. 50 premijų — skraidymų Lietuvoje po 1 val arba po 100 lt. grynais pinigais.
- VII. 100 premijų—skraidymų Lietuvoje po pusę val. arba po 50 lt grynais pinigais
- VIII. 200 prem.—knygos, „Mūsų Sparnai“

Loterija įvyks netrukus.

Nelaikykite kišeniuje savo laimės, nes ją iš ten, kartais, galite pamesti. Pirkite bilietus kol dar jų yra. Jie parduodami iki XI-20 d. Kauno pašte, Šaulių Sąjungoj, Lietuvos Aero Klūbe (Parodos g-vė 6 tel. 3003)

Karo cenzūros leista.